

Na het sterven.

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Marc Boone
Mellestraat 294 - 8501 Heule
marcboonebp@gmail.com
0479 81 16 80

REDACTIERAAD

Bernard Decock, Dirk De Meester, Gaby Moreels, Filip Vande Wiele, Lieven Vanhoutte

HUISFOTOGRAFEN

Yvan Herreman, Filip d'Heedene.

GASTREDACTEUREN

Younous Oudaha, Luc Vanneste, Elisabeth De Smidt

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC

KOPIJ

Reacties of artikels kunnen doorgestuurd worden naar de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de naam en het adres van de inzender vermelden. Alle artikels vallen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties in afzonderlijke bestanden meesturen.

LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op zaterdag om 10 uur
volgende vergaderingen op:
30 november, 25 januari

We houden bij Zoeklicht uw adresgegevens bij om u te kunnen op de hoogte te houden van wat reilt en zeilt in de vrijzinnige omgeving in Zuid-West-Vlaanderen. U krijgt Zoeklicht omdat u bij een van onze partners lid bent. Indien u ons te kennen geeft dat u Zoeklicht niet meer wenst te ontvangen, dan schrappen we u op eenvoudig verzoek uit de adressenlijst van Zoeklicht.

Met vrijzinnige groeten,
Redactie Zoeklicht

Inhoud

Redactioneel	3
Doodgewoon	4
Activiteiten uit de regio: Mozaïek	7
Uitzicht op de dood	8
Activiteiten uit de regio: Willemsfonds	11
Het ene fundamentalisme is het andere niet	12
Activiteiten uit de regio: Bezatse	15
Kalender	16
Lezers schrijven	18
Het leed van alle kinderen moet stoppen in Syrië en Irak	19
Wat is Salafisme en is het gevaarlijk?	20
Wat heeft Homans tegen "het Salafisme"?	21
Laatste wensen, een planner voor je nalatenschap	22
Activiteiten uit de regio: Nacht van de vrijdenker	23
Activiteiten uit de regio: Polyfinario	23
Activiteiten uit de regio: Vrijzinnig Kortrijk	23
Wat had je gedacht? Commercie	24
Rudolf Boehm is gestorven	25
Een Vlaamse canon of een Vlaams kanon?	26
Activiteiten uit de regio: Humanistisch Verbond	29
Activiteiten uit de regio: Poincaré	30

Vrijzinnige Centra uit de buurt

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
info@vcmozaiek.be

VC Poincaré

Stormestraat 131/18
8790 Waregem
056 44 74 97
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
(permanentie op woensdag,
donderdag en vrijdag)

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
www.vcdegeus.be
Zondag van 10u tot 13u
elke donderdag om 19u
PingPong

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
vcdebezatse@gmail.com

OVM-Avelgem

Achterhoek 17
8581 Waarmaarde
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be

Redactioneel

Marc Boone

Dag beste zoeklichtlezer,

Er werd Salafisme gepredikt in de moskee in Leuven!

Mevrouw Homans, toen Vlaams minister, nu parlementsvoorzitter zei het met verontwaardiging in haar stem. Wij hadden haar gehoord en vroegen ons af : “Wat is dat eigenlijk ? Salafisme”. We hebben het haar eerst gevraagd, netjes en beleefd via de officiële kanalen van haar openbare ministriële web-site. Geen antwoord gekregen. We zijn dan maar zelf op zoek gegaan. Salafisme blijkt veel en weinig te zijn, een vat vol tegenstellingen ook. Even vredelievend als heerszuchtig soms. Vervelend en banaal evengoed als wereldbedreigend. Niet voor één gat te vangen alleszins, die Salafisten . Je kan ook niet alle Vlamingen met fascisten vergelijken, al zitten er wel harde tussen. We geven u in dit nummer onze genuanceerde meningen die we bij elkaar sprokkelde van specialisten en redactieleden. Zo weet je na het lezen van dit nummer al een beetje wat te denken als je iemand verontwaardigd de beladen term in de mond hoort nemen.

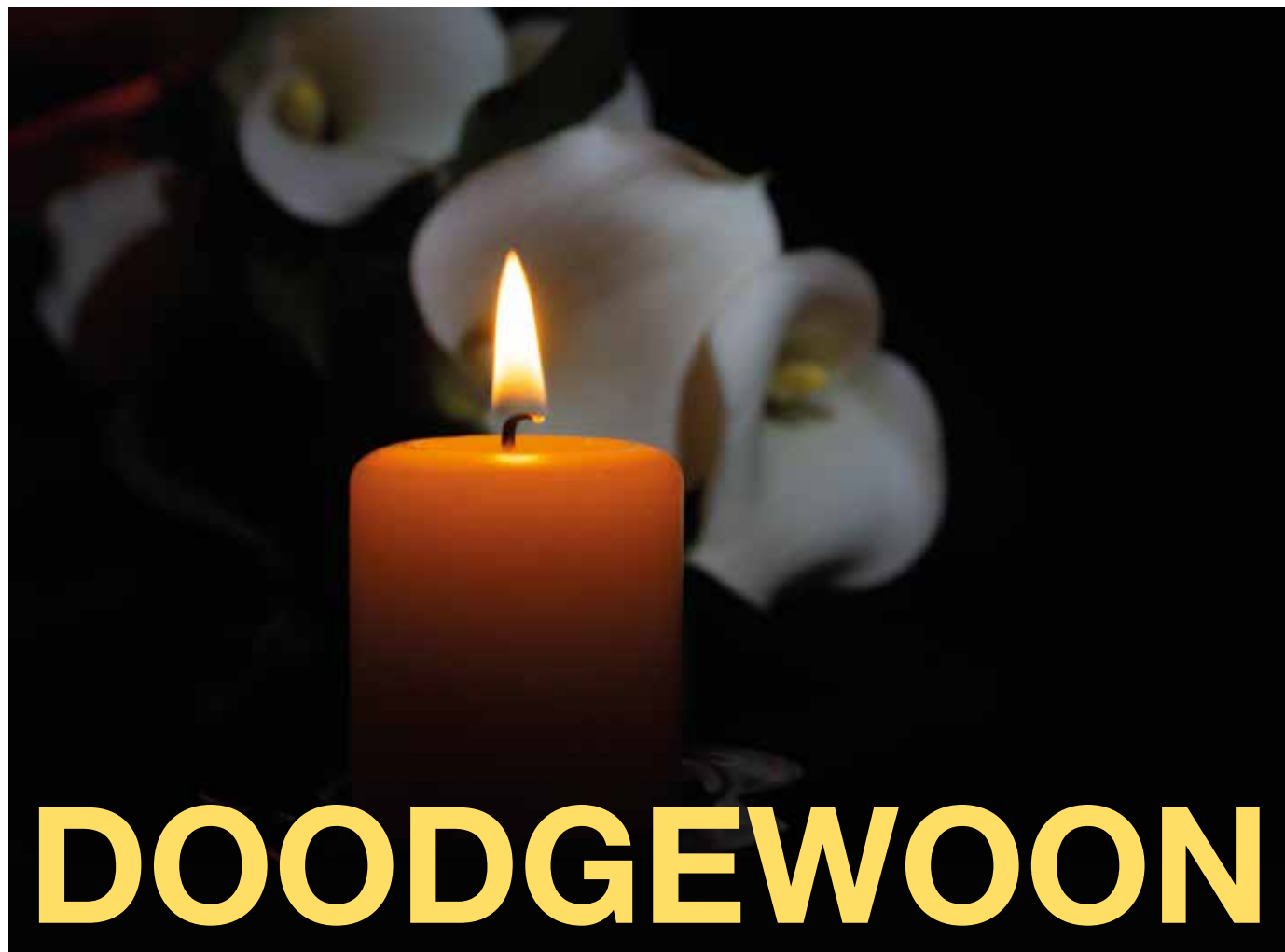
Het is november geworden. De bladeren vallen en de doden worden herdacht. Wij stonden even stil bij de dood en gingen doodgewoon langs bij een dame die op een eigenzinnige manier omgaat met het afscheid nemen. We brachten ook nog een bezoekje aan het Kortrijks crematorium voor een stand van zaken.

En Syrische kinderen moeten vechten om te overleven ; een verslag.

En als toetje de Vlaamse Canon. Wat of wie hoort er allemaal in zo'n opsomming van Vlaamse uitmuntendheid. August Vermeylen, denken wij spontaan. Of zijn er nog van die vrijzinnige mensen of verwezenlijkheden die niet mogen ontbreken in die Canon ? Laat het ons weten ; wij bundelen de reacties in een volgend nummer.

Verder veel leesplezier

Marc Boone

© Shutterstock

DOODGEWOON

Dorpsstraat 1 Sint Michiels, in het centrum, recht tegenover de kerk. Een ruim burgershuis herbergt een begrafenisonderneming. Toen haar 6 kinderen het huis uit waren zocht Greet Chielens een nieuwe uitdaging. Een cursus begrafenisonder- nemer en lijkverzorger leek haar wel iets. De dood had haar altijd gefascineerd. De cursus had effect en schokte haar in verschillende opzichten. Zij leerde hoe zinvol met de dood om te gaan en ook hoe reactionair en conservatief mensen erop reageren.

Greet: Als een kind geboren wordt dragen en knuffelen wij het en verwel- komen het nieuwe leven. Als een mens sterft dan geven we die mens af en stoppen wij hem in een koelcel. Dit maakt al direct duidelijk hoe wij hier in de streek met onze doden omgaan. Zowat alle uitvaartdiensten lijken op elkaar. De kisten waarin de dode begraven wordt zijn allemaal identiek, met dezelfde lelijke binnenbekleding. Bij geboortes hebben mensen geleerd creatief te zijn. Bij het afscheid doen zij dat niet. Nochtans gaat het dikwijls om iemand waar we een heel stuk van ons leven hebben mee gedeeld.

Zoeklicht: En dit kon anders, volgens u.
Greet: Het moest anders. Ik wilde direct

handelen en mijn ideeën in de praktijk uitvoeren. Ik heb mijn job in het onder- wijs stop gezet en mijn vaste benoeming ondertussen opgezegd, want een job als begrafenisondernemer is niet combi- neerbaar met een andere job. In 2014 heb ik mijn eerste uitvaart verzorgd.

Zoeklicht: Je profileert je bedrijf als "Alternatief". Waarin zit hem dat juist?

Greet: Ik doe alléén thuisopbaring, en maak de uitvaartonderneming ook zo bekend. Bij mij komt er geen fune- rarium aan te pas. Ik wil dat het rouw- proces op een eigen persoonlijke manier wordt beleefd. Ik leer de mensen hoe daar mee om te gaan. Op zich is dit niet

moelijk want voor een dode zorgen is eenvoudig. Heel wat gemakkelijker dan voor een zieke zorgen. Alléén kampen wij met een levensgroot taboe wat het sterven betreft. Alsof wij onze geliefden willen verbergen in funeraria, 'aula's, mortuaria en dergelijke. En er zijn ook vooroordelen zoals de geur van een lichaam bijvoorbeeld. Zoals alle andere levende dingen een geur hebben en een dode dat niet zou mogen. Maar daar zijn technische oplossingen voor en wij werken met diverse geurstoffen om dit kleine euvel op te lossen. Het komt er vooral op aan om mensen duide- lijk te informeren. En kinderen zijn nu eenmaal de beste toegang om de dood bespreekbaar te maken,

Greet Chielens:

“Ik dien vooral de mensen en ik dring geen enkele mening op.”

Zoeklicht: Hoezo?

Greet: Als ik een gezin binnenkom waar er een overlijden is zie ik steeds de fascinatie bij de aanwezige kinderen. Zij stellen vragen die de ogen van de volwassenen openen en hen anders tegen de dood aan doen kijken. “Als opa verast wordt en hij in het vuur gaat, moet hij dan uit de kist ? “ is een van de vragen die veel voortkomen uit een kindermond. Ik heb ook legoblokjes die het sterven aanschouwelijk maken. Het taboe rond sterven doorbreken is mijn uitdaging. Er gewoon over doen; vandaar ook onze naam: “Doodgewoon”.

Zoeklicht :Hoe strikt ben je in het principe dat je alléén thuisopbaring doet?

Greet: Heel strikt. Als mensen mij opbellen voor een uitvaart maak ik hen direct duidelijk dat hier geen funerarium is. En dat ik steeds ga voor thuisopbaring. Een mortuarium vind ik afstandelijk en koel. Je moet je ten eerste al verplaatsen om je geliefde te kunnen groeten. Er zijn vaste uren. Je moet al een afspraak maken om de dode te mogen zien en het komt dan nog voor dat je in een gang op een stoel moet wachten, want er is iemand anders bij. Alsof dat niet gezamenlijk kan. Bij een opbaring thuis verloopt alles veel menselijker en kan je samen rond het lichaam praten, mensen ontvangen. Je kan dit persoonlijk doen, met kaarsen , met geliefde of typische attributen van de overledene, zijn of haar favoriete muziek, tekeningen van kinderen zodat bezoekers meteen de levende persoon herkennen als zij de dode komen bezoeken.

Het komt wel eens voor dat mensen sterven in een rusthuis. Bij een aantal is dat rusthuis hun tweede thuis geworden

en kunnen wij de overledene dan daar opbaren. Ten andere : tot in de jaren ‘80 was thuisopbaring normaal. Ieder rusthuis had zijn dodenkamertje.

Het komt ook voor dat baby's sterven in het ziekenhuis vlak na de geboorte. Ook dan is het zinvol om de baby mee te nemen naar huis. Ik heb ondertussen wel geleerd dat mama's er voorkeur aangeven om hun baby mee naar huis te nemen, terwijl papa's eerder afwachtend zijn.

Zoeklicht: Door uw principiële opstelling selecteer je dan niet vooraf al een aantal mensen uit?

Greet: Het is nu eenmaal de keuze die ik gemaakt heb. Ondertussen weten de mensen ook wel wat ze aan mij hebben en weten ze ook hoe ik tewerk ga. Als ze mij bellen voor een uitvaart hebben ze dikwijls zelf al gekozen voor de aanpak die ik voorsta. Ik vind het nu eenmaal niet normaal dat we onze geliefden zo maar afgeven na hun overlijden . Een opbaring thuis is onze basisvisie. Samen zijn. De mensen die zelf bepalen hoe ze afscheid nemen. Ik begeleid hen daarin maar blijf het liefst op de achtergrond. Ik laat hen liefst zelf teksten maken en voorlezen op de plechtigheid. Ik besef ook wel dat ik een specifiek publiek heb, die veelal hoger opgeleid zijn, die nadenken over de dood, die een ecologische levensvisie voorstaan. Die belang hechten aan een aantal rituelen. Een kist wordt altijd gedragen bijvoorbeeld.

Zoeklicht: Kan de dood een feest zijn?

Greet: Jawel, In vele culturen is dit ook zo. Dood zijn kan betekenen dat je overgaat naar een beter bestaan. Sterven hoeft geen droevig verhaal te zijn. Dood

kan een verrassing zijn en dan is het rouwen anders dan de dood die als verlossing komt, na een slepende ziekte bijvoorbeeld. Sterven kan ook betekenen dat het leven gevierd wordt. Ik heb het al meegemaakt dat er champagne werd geschonken bij een uitvaart. In eerste instantie schrokken de genodigden wel, omdat zij daar niet klaar voor waren, maar al gauw maakt dat ongemak plaats voor een gevoel van: Waarom niet.

Zoeklicht: Op uw presentatiekaartje staat ook dat je pluralistisch bent. Wat houdt dat in?

Greet: Ik dien vooral de mensen en ik dring geen enkele mening op. Ik ben zelf vrij opgevoed. Ik heb wel aandacht voor rituelen die in een kerk gebruikt worden zoals bewieroken, kaarsen, de kist dragen. Dit zijn rituelen die nog gebruikt worden en die we kennen. Een kerk is ook praktisch als je een grote groep mensen wil ontvangen. In Brugge is in het crematorium slechts zitplaats voor 160 mensen, en de uitstraling van een kerk is toch nog indrukwekkender dan de aula van een crematorium. Ik heb ook een goeie werkrelatie met het huis van de mens. Pluralisme is een pijler voor ons. Het levensbeschouwelijke is belangrijk en wij gaan daar in mee. Wij faciliteren als het ware. Ik merk wel dat de uitgesproken levensvisies, hetzij katholiek, hetzij vrijzinnig een minderheid zijn. De meeste mensen zijn zoekende ergens tussenin. Trouwens, soms is er weinig verschil tussen een burgerlijke en een kerkelijke dienst.

Zoeklicht: Het ecologische staat ook hoog in aanzien bij uw aanpak. Waarin uit zich dat?

Greet: Ik kom doorgaans al fietsend aan bij een gezin waar ik gevraagd wordt om

LEVEN MET TRAUMA

DINSDAG 19 NOVEMBER 2019

WETENSCHAPSCAFÉ

Wetenschapscafés brengen wetenschap tussen pot en pint. Maatschappelijk relevant, actueel of fascinerend. Voor iedereen met een gezonde dorst naar kennis!

Tijdens dit wetenschapscafé zoeken wij antwoorden op vragen als:

- Welke psychische problemen kan je hebben na het meemaken van een trauma?
- Hoe verwerk je best een trauma? Is het wel of niet goed om die gebeurtenissen te herbeleven?
- Hoe belangrijk is het om over een traumatische ervaring te praten?
- Ontwikkel je altijd emotionele problemen als je een trauma hebt meegemaakt?
- Verwerkt iedereen een traumatische ervaring op dezelfde manier?
- Kan je ooit nog 'normaal' functioneren als je iets heel ergs hebt meegemaakt, zoals de aanslagen in Brussel?
- Hoe kan je mensen/kinderen het best helpen direct na een traumatische gebeurtenis?
- Hoe ziet traumatherapie er uit?

Meer informatie vind je op www.wetenschapscafe.be/nl/kortrijk. Wil je als eerste op de hoogte zijn over de concrete inhoud en de gasten die wij ontvangen?

Teken in op de nieuwsbrief: www.wetenschapscafekortrijk.be. Het Wetenschapscafé Kortrijk is gratis. Inschrijven is niet nodig.

Het wetenschapscafé is een initiatief van de cel wetenschapscommunicatie van de Associatie Universiteit Gent, en wordt ondersteund binnen het Actieplan Wetenschapscommunicatie van de Vlaamse overheid.

VC Mozaïek vzw en Vormingplus M&Z West-Vlaanderen zijn medeorganisator voor de Kortrijkse wetenschapscafés.

de uitvaart te doen. Ik beperk ook mijn regio tot Brugge en randgemeenten. Uw lezers uit het zuiden van de provincie kunnen mij niet boeken. Ik laat het initiatief zoveel mogelijk aan de mensen. Weet trouwen dat alléén het vervoeren van een lijk voor een individu onmogelijk is en wetgevend niet mag. Voor de rest kan je als familie alles zelf doen, als je dit wilt.

Het ecologische zit hem ook in de keuze van de materialen. Een kist bijvoorbeeld kan in riet, bamboe of karton. Als houtsoort voor een kist heb ik de voorkeur voor populier. Het is inlands, goedkoop, licht en snelgroeiend. Kisten die ik aanprijst worden doorgaans in de Brugse regio gemaakt, ofwel laat ik die uit Nederland komen omdat men daar ecologisch toch wel een stap verder staat met binnenbekleding uit hennep of bamboevezel bijvoorbeeld. Ik ontdoe het lichaam ook van kledij die niet of moeilijk vergaat, zoals een broeksriem bijvoorbeeld, of schoenen.

Zoeklicht: Moet een lichaam altijd in een kist?

Greet: Een kist is gebruikelijk, maar niet onontbeerlijk. Een lijk kan ook begraven of gecremeerd worden in een lijkwade. Dit is een grote lap natuurlijke stof die rond het dode lichaam wordt gedrapeerd. Dit kan ook mooi zijn.

Ik werk ook zo veel mogelijk met seizoensbloemen. In de winterperiode zijn die moeilijk te verkrijgen en dan heb ik bijvoorbeeld ook al gewerkt met een kaligrafie op de kist als vervanging van bloemen. Je kan de as van de overledene begraven in een bio-afbreekbare urne.

Zoeklicht: Je geeft ook lezingen.

Greet: Jawel, en daarvoor ga ik iets

ruimer dan alléén de Brugse regio. Zo hebben wij meegewerkt aan een brochure rond sterven die door stad Oostende is uitgegeven. Ik werk regelmatig samen met vorming-plus bij cursussen rond dood en uitvaart, ik ga wel eens spreken in een verpleegsterschool. Bij organisaties die werken rond palliatieve zorg word ik regelmatig gevraagd, in scholen ook. Ik geef workshops rond "denken over de dood".

Zoeklicht: Als specialist in uw vakgebied, hoe zie jij de verdere evolutie in het rouwen?

Greet: Er is alleszins een evolutie naar meer individualisering. Er is een duidelijke tendens om de overleden persoon in het licht te zetten, en er is ook een verdere evolutie naar het speciale, soms het spectaculaire. Tatoos maken met de as van een overledene bijvoorbeeld, of as uitstrooien met een helikopter gebeurt al wel eens of kunnen wij in de toekomst verwachten.

Johan (ook haar man is even komen bijzitten):

In Amerika is de trend al duidelijker. Daar heb je meer nog dan hier de begrafenis industrie. Langs de andere kant is het alternatief ook duidelijker. Men noemt het de 'Death Movement' en sluit meer aan bij de palliatieve zorg. Het is een soort stervensbegeleiding die al plaats vindt bij het leven zelf, en waarbij die begeleiding verder gaat, ook na het overlijden.

Zoeklicht: Mogen wij u danken voor dit gesprek.

Wij nemen afscheid van twee hartelijke mensen op de tonen van het klokkengelui van de nabijge kerk.

HEROVER JE ONLINE PRIVACY!

DINSDAG 12 NOVEMBER 2019

Privacy op het web, bestaat dat eigenlijk wel? Wat je ook online doet: het wordt in de gaten gehouden. Persoonlijke informatie wordt verzameld en gebruikt voor commerciële doeleinden. De persoonlijke data die bedrijven als Google en Facebook op grote schaal over ons doen en laten verzamelen, wordt ingezet om te beïnvloeden wat we doen, wat we kopen en zelfs op wie we stemmen. Een beknopting van onze privacy en een beperking van onze keuzevrijheid.

Kunnen we er nog iets aan doen? Onze privacy staat misschien met een half been in het graf, ze is nog niet helemaal dood en begraven, aldus Jan Walraven, onderzoeksjournalist bij Apache en auteur van het boek 'De diefstal van de eeuw'.

Walraven geeft ons om 19u een panoramische kijk op het thema. Voor en na kan je die avond ook een 10-tal verschillende korte workshops volgen die je op weg helpen om je privacy beter af te scherpen. We geven praktische tips, tonen alternatieven en zetten je op weg om heel concrete acties te ondernemen.

LEZING

JAN WALRAVEN: DE DIEFSTAL VAN DE EEUW 19:00 - 19:45

Weet je het al? Je wordt gevolgd, geanalyseerd, verhandeld, en gebruikt. De persoonlijke gegevens die bedrijven als Google en Facebook op grote schaal verzamelen, worden ingezet om te beïnvloeden wat we doen, wat we kopen en zelfs op wie we stemmen. Google en Facebook zijn nog maar het topje van de ijsberg. Innovatieve huizen en smart cities bieden ongelooflijke mogelijkheden, maar zoals ze nu worden uitgerold gaan ze ten koste van onze privacy en onze keuzevrijheid.

Apache-journalist Jan Walraven legt uit hoe onze privacy op grote schaal geschonden wordt zodat een steeds kleiner clubje bedrijven steeds rijker kan worden. Je persoonlijke data worden verhandeld, geanalyseerd en tegen jou gebruikt. We zijn proefkonijnen zonder het te beseffen.

Jan Walraven dompelt je op een toegankelijke manier onder in de 'brave new world' van het datakapitalisme. Hij neemt je mee in een wereld van tracking pixels, kredietscores, bevooroordeelde algoritmes en slinkse beïnvloeding. Je krijgt vragen voorgeschoteld die het cliché 'ik heb niets te verbergen' helemaal aan diggelen zullen slaan. Hij toont tegelijk dat we er ons niet bij neer hoeven te leggen.

Na de lezing kan je nog vragen stellen aan Jan Walraven tijdens de Q&A-sessie (20u-20u40).

WORKSHOPS vanaf 18:00 tot 21:30

Voor en na de lezing kan je die avond ook kiezen uit een 10-tal verschillende korte workshops die je op weg helpen om je privacy beter af te scherpen. We geven praktische tips, tonen alternatieven en zetten je op weg om heel concrete acties te ondernemen.

Wachtwoordbeheer e.a. authenticatiemethodes
Privacycheck van je Google-account
Je privacy verhogen in Chrome of Firefox (deel 1 & 2)
Ons recht op privacy, een blijver!
Veilig gebruik van draadloze verbindingen
Privacyvriendelijke webdiensten
Privacytools (software) voor Windows & Android
Privacycheck van je smartphone (Android)

Tijdstip: 18u00 tot 21u30

Waar: Vrijzinnig Centrum Mozaïek, Overleiestraat 15a, Kortrijk

Prijs: gratis

Gelieve vooraf in te schrijven: www.vcmozaiek.be

Je kan er voor kiezen naar de lezing te komen en nadien het nagesprek met Jan Walraven bij te wonen of je kan naast de lezing één, twee of drie workshops volgen.

(LAATSTE)ZONDAGCONCERTEN MET DE SUPERIOR DANCE BAND.

ZONDAG 24 NOVEMBER 2019

Met een beetje geluk zien wij de Superior Dance Band op 24 november terug in originele bezetting.

In december valt de jazzavond omwille van de feestdagen niet op de laatste zondag maar wuiven wij 2019 al uit op 15 december. Verwacht je maar aan een bijzonder eindejaarsconcert.

De concerten beginnen steeds om 19u (deuren open vanaf 18u30).
Gratis voor de leden van de Superior Jazz Club. Niet-leden die eens willen proeven betalen € 5,00.

Organisatie: VC Mozaïek i.s.m. Superior Jazz Club

UITZICHT OP DE DOOD

Het blijft een merkwaardig zicht om uit te kijken over het landschap waar het crematorium van Kortrijk is ondergebracht. Dit laatste kan je letterlijk nemen, want het dak van het gebouw is de bovengrond. Het crematorium zelf zit deels onder de grond en je kijkt vanuit het gebouw over een ruim uitgestrekt vergezicht. Aan de kant wordt een kruisteken, dat niet tot het crematorium, maar wel tot de begraafplaats behoort bijna volledig verdoken door een wassende boom. Jan Sabbe is er directeur. Hij ontvangt ons in zijn kantoor. Wij zijn geen onbekenden, want Zoeklicht interviewde hem al voor een editie in 2015. Wij gaan verder waar wij toen stopten.

Zoeklicht: Dag Jan, in ons nummer van 2015 staat te lezen dat er met de laatste telling toen bijna 3000 crematies waren in het crematorium Uitzicht. Kunt u ons zeggen hoe dit verder is geëvolueerd?

Jan Sabbe: Er zijn er ondertussen bijna duizend bijgekomen. In 2018 zaten wij aan bijna 3800 crematies. Dit is een stijging met meer dan een kwart in die periode van 4 jaar. Gelukkig genoeg zijn het aantal sterfgevallen in die periode ongeveer stabiel gebleven wat betekent dat wij nu bijna aan 70 % crematiekeuze

zitten. 7 op de 10 sterfgevallen worden gecremeerd. De meeste daarvan komen uit onze regio (Kortrijk-Roeselare-leper), maar wij hadden toch meer dan 500 crematies van buiten de regio. Een goeie honderd uit Diksmuide-Veurne; bijna 200 crematies van overledenen uit Oost-Vlaanderen en meer dan 300 mensen uit Wallonië werden bij ons gecremeerd. Het grootste deel van die crematies is technisch, wat betekent dat wij alléén het lijk tot as verbranden en die as aan de familie meegeven. Verleden jaar werden hier ook ter plekke 545 uitvaartdiensten verzorgd.

Zoeklicht: Doen de mensen uit Wallonië ook beroep op jullie uitvaartdiensten.

Jan Sabbe: Ja, in ongeveer hetzelfde percentage als onze "lokale" mensen. Dit vormt geen probleem voor hen omdat wij ons gemakkelijk aanpassen. Wij kunnen een dienst presenteren in hun taal, wat blijkbaar geapprecieerd wordt.

Zoeklicht: Geen last met de taalwetgeving? Wij zitten hier immers op een boogschuit van de grens.

Jan Sabbe: Neen, tot nu toe nog niet, maar nu je de vraag stelt. Ik kan mij

Crematies 2007-2017

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ANTWERPEN	6.494	6.501	6.299	6.297	6.215	6.553	7.137	7.274	7.716	7.289	7.397
BRUGGE	5.593	6.151	6.281	6.396	6.330	5.416	5.460	5.359	5.746	5.765	5.730
LOCHRISTI	7.055	7.308	6.310	6.393	6.120	6.141	6.316	6.338	6.841	6.564	6.787
SINT-NIKLAAS	0	428	2.282	2.452	2.742	3.014	3.205	2.931	3.358	3.392	3.694
TURNHOUT	2.546	2.656	2.639	2.678	2.592	2.663	2.647	2.454	2.644	2.675	3.020
ZEMST	3.997	4.490	4.570	4.772	4.795	5.038	4.957	4.493	4.276	4.184	4.330
HASSELT	4.192	4.156	4.285	4.610	5.075	5.630	5.399	4.465	4.656	4.524	4.017
KORTRIJK					326	2.404	2.956	2.992	3.065	3.208	3.755
HOLSBEEK							935	2.779	3.633	4.056	4.485
VLAAMS GEWEST	29.877	31.690	32.666	33.598	34.195	36.859	39.012	39.085	41.935	41.657	43.215
BRUSSEL	6.007	6.356	6.348	6.121	6.049	5.651	5.334	5.152	5.513	5.283	5.232
BRUSSELS GEWEST	6.007	6.356	6.348	6.121	6.049	5.651	5.334	5.152	5.513	5.283	5.232
LIEGE	4.289	4.385	4.286	4.348	4.397	4.035	3.694	3.446	3.493	3.587	3.569
CHARLEROI	3.332	3.557	3.639	3.697	3.738	3.276	2.798	2.685	2.877	2.861	2.741
MONS	2.158	2.430	2.357	2.184	1.943	1.944	2.092	2.077	2.276	2.385	2.308
FRANSNES				840	1.548	1.637	1.697	1.732	1.834	1.910	2.061
COURT SAINT ETIENNE					94	1.475	1.659	1.672	1.916	2.020	2.223
WELKENRAEDT						300	1.000	1.180	1.428	1.372	1.513
CINEY						503	1.618	1.802	2.185	2.403	2.359
WAALS GEWEST	9.779	10.372	10.282	11.069	11.720	13.170	14.558	14.594	16.009	16.538	16.774
TOTAAL	45.663	48.418	49.296	50.788	51.964	55.680	58.904	58.831	63.457	63.478	65.221

Jan Sabbe:

“Weet ook dat West-Vlaanderen procentueel de kroon spant als je het aantal crematies tegenover het aantal sterfgevallen zet.”

voorstellen dat, als je de taalwetgeving uitpluist wel een artikel zou vinden waar je houvast aan hebt om het ons lastig te maken. Wij stellen evenwel de dienstbaarheid aan alle families voorop, ook als zij uit een ander taalgebied komen.

Zoeklicht: Kunnen jullie de groei aan met de installatie waarover jullie nu beschikken.

Jan Sabbe: Het gaat. Wij werken op 3 ovens die elk 6 crematies per dag aankunnen. Daar ligt het probleem niet. Wij hebben wel een tandje moeten bijsteken om onze milieuvergunning te vernieuwen. Onze eerste vergunning liep tot 2016 waarbij wij maximum 3065 crematies per jaar mochten uitvoeren. Reeds in 2014 hebben wij een verhoging van de limiet aangevraagd omdat wij dichtbij ons maximum kwamen. Wij hebben wat weerstand gehad van enkele bureaus die ageerden tegen onze aanvraag tot uitbreiding. Eind 2015 hebben wij een aantal mensen moeten weigeren omdat wij genoodzaakt waren om onze werking af te remmen. Dit is niet aangenaam omdat je mensen moet wegzenden, landelijk is er echter geen tekort, zodat men altijd wel ergens terecht kan. Soms hebben wij wel moeilijkheden met sterftepieken, zodat de 18 crematies per dag moeten overschreden worden. In december 2016, net op tijd hebben wij onze uitbreiding gekregen naar 4000 crematies per jaar.

Zoeklicht: Verleden jaar bereikten jullie bijna terug dit maximum. Noopt dit niet tot uitbreiding?

Jan Sabbe: Wij sluiten dit niet uit op termijn, maar zijn toch voorzichtig. Wij zien wel dat de stijging begint te stagneren. Wij verwachten geen piekstijging meer zoals in 2017. Weet ook dat er in Oostende een derde crematorium voor

West-Vlaanderen bijkomt dat rekt op een toekomstige capaciteit van 2000 crematies. Waarschijnlijk zal dit iets afnemen van het aantal crematies bij ons, maar vooral voor Brugge zal dit een vermindering betekenen. Wij rekenen ook dat de crematiekeuze op termijn nog zal stijgen tot zo'n 80%, maar dan zitten wij waarschijnlijk aan het maximum. Dus wij hebben nog wat marge in de toekomst. Dit belet niet dat wij uitkijken om onze potentiële klanten in Leper en Roeselare van meer nabij te kunnen bedienen. Mogelijks met nog een bijkomend, kleiner crematorium in de Westhoek. Dit is echter nog toekomstmuziek.

Zoeklicht: Is de groei naar 80% realistisch?

Jan Sabbe: Ik ga er van uit dat wij stilaan naar die piek groeien, ja. Weet ook dat West-Vlaanderen procentueel de kroon spant als je het aantal crematies tegenover het aantal sterfgevallen zet. In Antwerpen bijvoorbeeld stijgt het percentage minder snel wegens het hogere aantal moslims. Wie het moslim-geloof praktiseert laat zich niet cremieren.

Zoeklicht: Wij spraken al even over jullie aanbod van uitvaartdiensten. Stijgt die ook mee met het aantal crematies?

Jan Sabbe: Neen, het aanbod blijft wel stijgen in absolute cijfers, maar duidelijk minder snel in verhouding. Een reden tot stijging is dat de interne kerkelijke diensten hier afnemen. De kerk is niet echt geïnteresseerd om hier hun diensten te doen en de mensen wensen het ook niet langer. Dit krypt onze cijfers naar uitvaartdiensten ter plaatse nog wat op. De grootste concurrentie hebben wij echter door de evoluties in de begrafenissector.

Zoeklicht: Hoezo ?

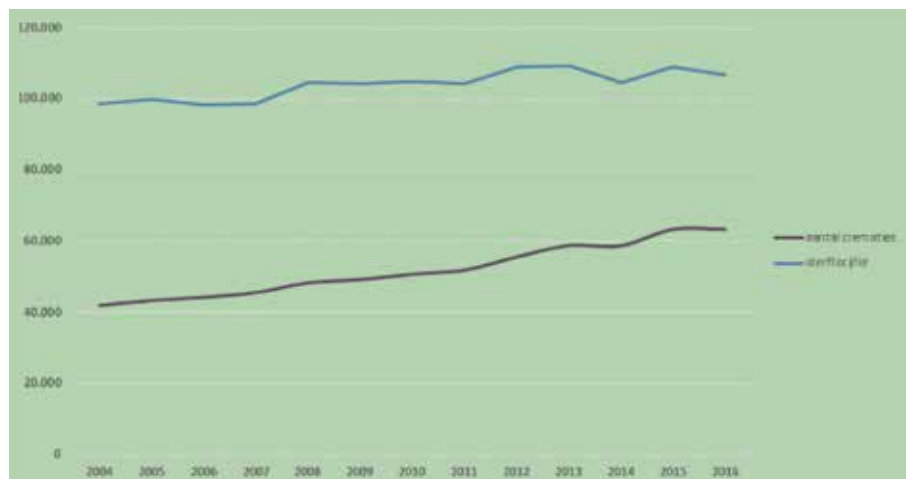
Jan Sabbe: Het is nu eenmaal zo dat die sector de economische realiteit volgt. Een van de recente evoluties is het ontstaan van privé aula's. Meer en meer begrafenisondernemers investeren in zo'n aula. Wie zo'n infrastructuur bezit trekt meer klanten aan, zo denken zij. Het bezit van zo'n aula leent zich natuurlijk tot het aanbieden van een persoonlijk gerichte uitvaartdienst. Het katholiek geloof blijft star zijn klassieke kerkelijke dienst aanhangen en evolueert amper mee met het verlangen van de bevolking naar een privé en persoonsgerichte afscheidsdienst waar het leven en de persoon van de overledene in de kijker wordt gezet.

Wij gaan duidelijk naar een professionalisering van de uitvaartsector. Je hebt de Nederlandse firma DELA die al verschillende bedrijven in de uitvaartsector heeft overgenomen. Er is ook de Vlaamse tegenhanger SERENI, die ontstaan is in het Antwerpse en die hier de laatste jaren aan een overname cyclus is begonnen. In de Kortrijkse randsteden zijn al 4 private ondernemingen overgenomen. Als zij willen ligt het voor de hand dat zij beter kunnen samenwerken om bijvoorbeeld één aula gezamenlijk uit te baten. Verder zijn er ook duidelijk versterkingen binnen een aantal familiebedrijven, waar nieuwe, jongere generaties het roer overnemen. Ook in Marke is men een privé aula aan bouwen. Het investeren in accommodatie en gerichte overnames zijn de trend momenteel.

Zoeklicht: Hoe is de samenwerking met de vrijzinnige koepel ?

Jan Sabbe: Wij zijn tevreden over de kwaliteit van de samenwerking, het is zo dat het huis van de mens extra zorg besteed aan de opvolging, ook als dikwijls voor het sterven worden de

Evolutie crematies in verhouding met het sterftcijfer

mensen daar begeleid naar euthanasie of palliatieve zorg, naar het opstellen van een wilsverklaring. Hun betrokkenheid is dan ook groot. In absolute cijfers blijft de samenwerking eerder beperkt. Maar dat hangt dan weer samen met de toch wat beperktere keuze van families voor een vrijzinnige levensovertuiging.

Zoeklicht: Het crematorium valt onder de koepel PSILON. Kun je dat even toelichten?

Jan Sabbe: PSILON is de vereniging van 22 gemeenten die investeren om aan hun bewoners crematiediensten aan te bieden. Zo'n intergemeentelijke samenwerking is verplicht opgelegd door de overheid. Vroeger was het zo dat iedereen een crematorium kon starten, wat ook gebeurde. Brugge, Hasselt en Vilvoorde zijn gestart op privé initiatief. Antwerpen en Lochristi waren van bij aanvang in handen van de lokale overheid. In de jaren negentig van vorige eeuw was er sprake van mistoestanden in enkele private crematoria, die vooral te maken hadden met gebrek aan respect voor de overledene. De as werd onzorgvuldig bijgehouden, of stond al klaar tegen dat de overledene werd voorgereden. Johan Vandelanotte heeft dan in 1998 een nieuwe wet op de lijkbezorging ingevoerd, die de crematoria verplicht in openbaar beheer bracht, net zoals de begraafplaatsen. Onder de oppervlakte voel je nog altijd een stroming die het "vrij initiatief" tot beheren van crematoria bepleit. Dit wordt vooral uitgesproken door de grote ondernemingen die met overnames bezig zijn. Een paar jaar geleden was er ook een publiek-privaat initiatief van de gemeente Ardoie samen met enkele lokale ondernemers, die een crematorium wilden bouwen op de industriezone tussen Roeselare en Ardoie. Dit was echter een verdoken privé initiatief

en werd fel bekritiseerd, waarop minister Homans het heeft afgeblokt op basis van de wetgeving. In Brugge heeft DELA nog altijd een overeenkomst dat zij het gebouw en de catering in beheer hebben en de stad Brugge het technisch personeel levert voor enkel de crematieuitvoering.

Zoeklicht: Ben je eigenlijk verplicht om je te laten cremieren via een begrafenisondernemer. Ik kan mij voorstellen dat mensen hun eigen begrafenis zelf willen regelen.

Jan Sabbe: Dit is een interessante opmerking en in theorie kan dit. De praktijk zal dit echter zeer moeilijk maken. Een lijk mag slechts vervoerd worden met een speciaal daarvoor ingericht voertuig, waardoor je wel verplicht bent je te wenden tot een gespecialiseerde onderneming. Je kan wel bij leven je begrafenis regelen. Dit kan bij de uitvaartondernemer naar jouw keuze. Dit kan ook bij je gemeentehuis waar je op eenvoudig formulier je wilsbeschikking vastlegt dat dan bij overlijden gevolgd wordt. Het is nog gebeurd dat wij een crematie die de familie had aangevraagd niet mochten laten doorgaan van het gemeentehuis omdat er een wilsbeschikking was die dit niet voorzag.

Zoeklicht: Wat is de prijs van een crematie?

Jan Sabbe: Je kan dit eenvoudig volgen op onze web-site www.uitzicht.be. Je betaalt 515 € voor een crematie als je in een van de 22 aangesloten gemeenten woont. 50 € opleg op zaterdag en 50 € extra ook voor overledenen uit een gemeente die niet is aangesloten.

Zoeklicht: Blijft crematie de techniek van de toekomst?

Jan Sabbe: Vanuit onze job moeten

wij dit heel specifiek blijven opvolgen. Er is sinds enige tijd sprake van de resomatietechniek. Waarbij het lijk niet verbrand, maar gekookt wordt in loog tot er alleen nog gebeente overblijft dat dan gedroogd en verpulverd wordt tot poeder. In Amerika en Canada zijn al een aantal bedrijven die deze techniek toepassen. Maar deze techniek staat nog niet voldoende op punt om te beantwoorden aan de Europese milieuwetgeving. Vooral de verwerking van het 'afval'water is nog een heikel punt. Degenen die privé crematoria willen oprichten zijn wel in geïnteresseerd in de resomatietechniek. Binnen de openbare sector blijven wij prioritair verder zoeken om CO2-neutraal te verbranden. Er wordt bvb. uitgekeken om op waterstof te verbranden in plaats van op gas. Elektrische installaties kennen een opgang. Onze installatie in Kortrijk is echter pas herzien en kan nog een tijdje mee. Een vervanging dringt zich nog niet op.

Zoeklicht: Zijn er nog evoluties die je opvallen.

Jan Sabbe: Meer en meer crematies vinden plaats vòòr de uitvaart zodat de urne tijdens de uitvaart plechtigheid vooraan kan geplaatst worden naast de foto van de overledene. Vroeger was dit anders, toen prefereerde men de uitvaartdienst met het lijk nog in de kist en ging men daarna over tot crematie. Die trend lijkt zich om te buigen. Dit past ook goed in onze manier van werken omdat wij ons nog kunnen aanpassen aan de wensen van de familie van de overledene en de crematie kunnen plannen op uur vooraf.

Zoeklicht: Met een hartelijke dank voor uw medewerking.

Jan Sabbe: Graag gedaan!

GELEID BEZOEK HIPPO WAR - HET GEHEIM LEGER

ZONDAG 24 NOVEMBER 2019

Zondagnamiddag 24 november 2019 om 14u30 bezoeken wij, met gids, de tentoonstelling over het Geheim Leger en het Verzet in Waregem 1940-1944 in het bezoekerscentrum Hippo.War gevestigd in de tribune van de Hippodroom. Inkom bedraagt €3.00 voor de WF-leden en €5.00 voor de niet-leden. Gelieve uw aanwezigheid via mail te bevestigen via waregemplus@willemsfonds.be of op 0495539983

Tijdstip: 14u30 tot 16u30

JOEL FEEST MET KINDERTHEATER

ZATERDAG 14 DECEMBER 2019

Het Jaarlijkse Joelfeest wordt dit jaar opgeluisterd door een minitheaterfestival verzorgd door Klein Festijn en Willemsfonds Waregem Plus, i.s.m Jump. We zijn nog volop bezig aan de programmatie, maar houden jullie zeker op de hoogte. Zelf nieuwsgierig? Hou onze webpagina <https://www.willemsfonds.be/afdelingen/waregem-plus/events> in het oog.

Inkom is gratis. Gelieve uw aanwezigheid via mail te bevestigen via waregemplus@willemsfonds.be of op 0495539983

Tijdstip: 14u00 tot 18u00

BLOEMSCHIKKEN IN DE POINCARÉ

ZATERDAG 17 OKTOBER 2019

Een nieuwe activiteit georganiseerd door het Willemsfonds Waregem Plus is het bloemschikken voor jong en oud, m/v/x onder leiding van Heart of Flower. Wil je een mooi tafelstukje op jouw feesttafel, dan is dit het uitgelezen moment om het eens zelf te maken. Qua originaliteit kan hier niets tegen op. Naast jouw goed humeur hadden we ook graag dat je je eigen schort, schaar en mesje meebrengt. Al de rest is voorzien. Inschrijven, voor 10/12/2019, is wel verplicht, want er zijn slechts 15 deelnemers toegelaten zodat er voor iedereen genoeg ruimte is.

De kostprijs bedraagt € 38,00 voor de leden van het Willemsfonds en € 40.00 voor de niet-WFleden. Hierin zit het bloemstuk en 2 consumpties. Gelieve uw aanwezigheid via mail te bevestigen via waregemplus@willemsfonds.be of via de website of op 0494600851.

Graag ontvangen wij het correcte bedrag op rekeningnummer BE19 6528 3181 6512 van het Willemsfonds Waregem Plus. De betaling geldt als inschrijving.

Tijdstip: 19u00 tot 22u00

**Het ene fundamentalisme
is het andere niet,**

**zelfs het ene terrorisme
is het andere niet.**

Van in de jaren 1848 was een revolutionaire beweging onder leiding van Garibaldi – met 1000 medestrijders, het gelijkt op Castro en Che in Cuba - bezig het versplinterd Italië aaneen te smeden tot één nationale staat. In navolging van de Franse en de Amerikaanse revolutie. Geheel Italië? Nee, een klein maar rijk koninkrijkje verzet zich heftig tegen die progressieve stap, en vecht verbeten voor het behoud van zijn feodale voorrechten. Rome, het koninkrijk van de paus. De nationalisten krijgen de steun van steeds grotere delen van Italië, voor paus Pius 9 wordt de situatie onhoudbaar.

De paus benoemt een Belgische militaire edelman, graaf Xavier de Mérode, later aartsbisschop, tot minister van Oorlog in zijn koninkrijkje, en geeft hem de opdracht het bestaand legertje van Zwitserse gardes te reorganiseren. In 1860 volgt een oproep naar de katholieke – ongehuwde, mannelijke - jongeren uit geheel de katholieke wereld om als vrijwillige strijders naar Rome te komen. En ze komen, uit Frankrijk, uit Nederland, en 1600 uit België. Ze worden zoeaven genoemd, het zijn de nieuwe kruisvaarders. In 1870 verliezen ze de strijd, en worden naar huis gejaagd. 120 Belgische zoeaven keren niet terug. En hier komt ene Guido Gezelle (1830-1899) op het toneel. Hij is tot 1860 priester-leraar aan het Klein Seminarie (=katholiek college) van Roeselare. Hij was alom gekend als woordkunstenaar, maar ook en vooral als prediker voor een strijdend katholicisme. Gekoppeld aan strijd voor een soort West-Vlaamse eigenheid, eigen taal, eigen zeden en normen, kortom een middeleeuws taaltje en dito opvattingen.

Op die manier probeert hij als katholieke pastoor de jongeren af te schermen van het revolutionaire elan van Frankrijk, de revolutie van 1848 in Frankrijk (Victor Hugo/Marx) zat toen nog ten volle in het collectief bewustzijn. Ter gelijktijd is het ook een dam tegen het progressief Belgisch liberalisme, tegen de Gentse Vlaams-liberale vrijzinnige studentenclub “t Zal Wel Gaan”. En het eigen West-Vlaams taaltje diende ook als barrière tegen het Hollands Nederlands, de taal van het protestantisme. Via de katholieke colleges zorgt Gezelle

er voor dat “onze jongens” radicaliseerden zonder besmet geraken... Als de zoeaverij zich aanbiedt stort Gezelle zich erop... In de oorlog worden de echte Soldaten voor Christus gevormd. Gezelle gaat dus scholieren voor Rome werven, met zijn gedichten, zoals: “Als Pius spreekt, de wereld roert...” ter attentie van de scholieren.

Zeer vele Belgische zoeaven komen uit West-Vlaanderen, het zijn vaak verblinde en geïndoctrineerde scholieren van de katholieke middelbare scholen, totaal onvoorbereid op het harde, gevaarlijke en onhygiënische leven van een vechter, op een leven om oorlog te voeren.

En in 1867 “roeren” een aantal scholieren van Roeselare, waaronder Amaat Vyncke (1850-1888) uit Zedelgem, bijgenaamd Ratte Vyncke, uit de invloedssfeer van Gezelles volgelingen, zich als 17-jarigen naar Rome. Vyncke behoort bij de overlevers en wordt in eigen land als een held terug opgevangen. Als Vyncke priester gewijd wordt in 1876 maakt Gezelle een huldegedicht ter ere van de “oud-onderofficier bij de pauselijke zouaven te Rome”, gericht tot “wapenbroeders en familieleden”. Hij wordt dus seminarist in Brugge, richt eerst een organisatie van zoeaven-sympathisanten op, waarlangs ene Albert Rodenbach (1856-1880), een telg uit een franstalige Duits-Waalse bourgeois-familie uit Roeselare bij de radicale jongerenbeweging betrokken wordt. Op die basis legt Vyncke in 1871-1873 de grondslagen van een Vlaamse nationalistische scholieren- en studentenbeweging, met een eigen Vlaams studentenblad, “De Vlaamse Vlagge” waarin Gezelle vanaf het eerste nummer gedichtjes van hem laat gebruiken.

Die Vlaamse studentenbeweging is op dat moment nog zeer diffuus, maar duidelijk anti-volks: vorming van een elite, boven het ontaarde Vlaamse volk, (die woorden komen van Rodenbach) karaktervorming, mannen van de daad, geloofsvorming, katholieke mannen, en tenslotte Vlaamse mannen, ze noemen zichzelf de Blauwvoeterie. En als Vyncke onderpastoor is in Dudzele is Gezelle een regelmatige bezoeker van zijn vroegere leerling. Gezelle publiceert vanaf 1892 ook in het blad van de Leuvense studentenbond. Gezelle is de geestelijke en politieke mentor

van die eerste generatie Vlaams-nationale jongeren die zich vanaf 1875 begint te organiseren in colleges en aan de universiteiten, hij duwt ze naar een eigen organisatie met een rechtse politieke inhoud. In verschillende van zijn gedichten doet Gezelle de mythe van een heldhaftig strijdend katholiek Vlaanderen leven: waar is de tijd naartoe van onze Vlaamse helden...? Die helden, dat zijn dan de Vlaamse kerels, het denkbeeldige Vlaamse volk waar hij de radicale studentenbeweging van doet dromen, de Vlaamse stam, de Vlaamse elite...

Het zou een ernstige wetenschappelijke studie verdienen om te onderzoeken waarom die beweging zich eerst en vooral in het overwegend klein-burgerlijke West-Vlaanderen (overwicht van kleine boeren, handwerklieden en handelaars) kon ontwikkelen... Maar dat valt buiten de grenzen van dit artikel.

We zullen van die studentenbewegingen nog horen in de geschiedenis, voor, en vooral na de eerste wereldoorlog, tot en met de dramatische – en misdadige - collaboratie van een deel van de Vlaamse katholieke intellectuele jeugd met de nazi's. Niet dat Gezelle voor dat laatste verantwoordelijk kan gesteld worden, hij zette ze wel op de weg.

Opdracht: zoek de gelijkenissen tussen de huidige jihadistische predikers en de situatie in West-Vlaanderen toen.

Het is prof. dr. historicus Louis Vos die de vinger legt op het bovenstaand verband tussen de Vlaamse studentenbeweging en Gezelle in zijn boek: bloei en ondergang van het A.K.V.S, de geschiedenis van de katholieke Vlaamse studentenbeweging 1914-1935, vanaf pag. 37, DF, 1982.

Maar daar stopt het verhaal niet. Gezelle blijft geen priester-leraar aan het college van Roeselare.

Wat nu volgt is gebaseerd op een artikel van de Brugse (katholieke) historicus Andries baron Van den Abeele, over de Brugse advocaat en pseudo-liberale katholieke politicus Joseph Herreboudt, en de politieke drijfveren van Guido Gezelle samen met die laatste in Brugge. Van 1861 tot 1872 was de Bruggeling Gezelle immers naar Brugge teruggekeerd, voor hij zich in Kortrijk kwam vestigen.

© Shutterstock

GEZELLE DRIJFT DE BRUGSE LIBERALEN NAAR DE Vernietiging.

De cursieve zinnestjes zijn van mijn hand (G.M.).

In de landelijke gemeente Sint-Denijs, nu deelgemeente van Zwevegem, was sinds 1861 een hevig dispuut lopende tussen het liberale gemeentebestuur dat een nieuwe begraafplaats aanlegde buiten de dorpskom en de geestelijkheid die, gesteund door de bisschop, het kerkhof rond de kerk wilde in stand houden. Begin 1868 werd het oude kerkhof gesloten en vond de eerste teraardebestelling plaats in ongewijde grond op de nieuwe begraafplaats. Van op de preekstoel gingen pastoor en onderpastoors te keer. Vooral onderpastoor Amand Van Eecke (Poperinge 1827 - Kortrijk 1888) hield opmerkelijke donderpreken. **Hij voorspelde onder meer dat het vuur over Sint-Denijs zou neerdalen.** In de volgende dagen vonden warempel zeven nachtelijke branden plaats, toevallig bij liberale prominenten. *Als dat geen terrorisme was.* Onvermijdelijk werd de geestelijkheid van het aanzetten tot brandstichting beschuldigd. Er werd een aanhoudingsbevel uitgevaardigd tegen onderpastoor Van Eecke, die echter naar Burgess Hill in Engeland vluchtte waar hij onderdak vond in een bijhuis van het Brugse Sint-Juliaangesticht, waar Jozef **Gezelle (1840-1903), broer van Guido**, toen de aalmoezenier was.

Wie de gebeurtenissen in Sint-Denijs op de voet volgden, waren de Brugse weekbladen "t Jaer 30" en "De Katholyke Zondag". Het eerste werd uitgegeven door de in Poperinge geboren Honoré Van den Berghe – Denaux (°1830) en had als belangrijkste zo niet enige redacteur, **priester Guido Gezelle**. Het tweede werd uitgegeven door de uit Kortrijk afkomstige Henri Tremmery – Van Becelaere en had als redacteur zijn schoonbroer priester Augustin Van Becelaere (Kortrijk 1820 - Kachtem 1909), toen pastoor van Vivenkapelle bij Brugge. *Stel u voor: twee Brugse pastoors poken vanuit de provinciehoofdstad via hun kerkelijke contacten het vuur aan in Sint-Denijs, 60 kilometer verder, dat gebeurt niet toevallig of ondoordacht.*

Beide hogergenoemde Brugse kranten waren er iedere keer zeer vlug bij om te informeren over wat gebeurde in Sint-Denijs, **hun artikels werden aanzien als ophitsing tot geweld...** Het parket kon niet anders dan tussenkomen en op zaterdag 26 september 1868 werden, met veel tamtam huiszoekingen verricht ... Men viel ook binnen in de Korte-Riddersstraat, bij de onderpastoor van Sint-Walburga, **Guido Gezelle**, maar zonder verder gevolg. *Gezelle trekt aan de touwtjes, maar weet zich onaantastbaar door de bescherming van de kerk en de katholieke partij.*

Ook de advocaat Joseph Herreboudt mengde zich nu in het debat en publi-

ceerde een scherp pamflet, gericht tegen de parketten van Brugge en Kortrijk. De huiszoekingen en de arrestatie waren in strijd met de Grondwet en met de onschendbaarheid van de woning, zo betoogde de jonge advocaat. *Advocaten en politici mochten ook toen al liegen.* Dit zal hem ongetwijfeld enkele stevige vijanden hebben opgeleverd, maar anderzijds ook trouwe vrienden. Eén van hen was Guido Gezelle, die in zijn weekblad "t Jaer 30", een artikel aan hem wijdde onder de titel 'Viva Seppen Herreboudt'.

In 1871 ... Het is duidelijk dat Herreboudt zich met zijn stellingnamen tot het radicaal-katholieke kamp bekende en er op sympathie mocht rekenen. Dat belet niet dat hij met wantrouwen bekeken werd in de traditionele katholieke middens, gezien hij -net als Gezelle- nogal de 'Vlaamse' kaart trok en lid was van de Vlaamse Broederbond, een drukkinggroep binnen de Franstalige katholieke wereld. Hij kreeg alléén de **steun van Guido Gezelle** in "t Jaer 30". Uiteindelijk werd hij niet verkozen.

De zeer katholiek geachte J. Herreboudt was korte tijd daarop merkwaardig genoeg betrokken bij de oprichting van "La Réforme, organe politique libéral" . *Zo werkte hij zichzelf binnen in de liberale middens.* En in zijn spoor kwam niemand minder dan de **oer-katholiek Guido Gezelle in de redactie van een ander liberaal blad, de radicaal-liberale Impartial...** In 1873 zouden die krant en de drukkerij verdwijnen en zou de uitgever Brugge verlaten. In januari 1872 behoort Herreboudt, tot de stichters van het Willemsfonds, en daarna van ander liberale verenigingen. *Al die infiltratie van katholieke extremisten droeg bij tot de vernietiging van de liberale partij in de hoofdstad van de provincie. Moet het gezegd dat de liberale partij TOEN een progressieve kracht was.* Met de verkiezingen in oktober 1878 verdwenen de liberalen die ervoor nog de meerderheid haalden, uit de Brugse gemeenteraad, er werden toen alléén maar katholieke gemeenteraadsleden (14) verkozen.

Wedden dat Gezelle zal opgenomen worden in de Vlaamse canon van de NVA?

TONEELVOORSTELLING

IK GEEF NIET OP!

DONDERDAG 28 NOVEMBER 2019

Esmeralda verlaat Ecuador om in Europa een betere toekomst op te bouwen. Ze kwam vele jaren geleden terecht in België. Ze heeft een droom, maar de realiteit is anders. Ze stort zich op haar 'integratie' en leert de taal. Zo vindt ze na een tijd een job als huishoudster. Met haar magere inkomen als 'domestica' hoopt ze haar familie in Ecuador te kunnen ondersteunen. Ondertussen probeert ze alles in orde te brengen om wettig in het land te verblijven. Dat alles met een aanstekelijke frivoliteit en optimisme. Zal zij ooit volledig aanvaard worden? Zal zij haar ambities kunnen waarmaken?

Het verhaal van Esmeralda is het verhaal van duizenden anderen in ons land. Het is gebaseerd op ware feiten. Op zoek naar geluk wacht deze mensen vaak alleen maar een verborgen leven. Een mensonwaardig leven in de kelders of mansardes van hun werkgevers.

Dit stuk is gebaseerd op de 8 waargebeurde verhalen van huispersoneel in België die eerst verschenen in "Onze (Ge)Rechten" het kookboek die FAIRWORK Belgium in 2013 publiceerde.

*Auteur: Guy Bernaert - Vertolking: Muriel Bats
- Regie: Rikkert Van Dijck*

Deuren: 19u30

Aanvang: 20u00

CC De Steiger

Prijs: €5 leden - €8 niet-leden

Inschrijving:

Bellen vóór 20 november naar ruben (0476 71 36 27)

daarna bedrag overschrijven op rekeningnummer

be46 000 3260303 36 - vermeld naam + toneel.

Inschrijving pas geldig na telefonische bevestiging.

WINTERCAFÉ

VANAF ZONDAG VAN 10 NOVEMBER 2019

Vanaf zondag 10 november opent VC De Bezatse haar wintercafé. Naast de dranken die gewoonlijk genuttigd worden, schenken we aandacht aan meer speciale dranken. Aperitieven en cocktails centraal. Zo kan er naast een gezellige babbel ook iets nieuws ontdekt worden.

We heten jullie van harte welkom voor een drankje met een aperitiefhapje, maar vooral voor een leuke babbel vanaf 11.00 uur.

Iedere zondag

Tijd: 11u00 - 13u00 - Vrije toegang

TENTOONSTELLING

RITA SAUNDERS - BEELDHOUWEN

VANAF ZONDAG VAN 10 NOVEMBER 2019

Datum: iedere zondag van 10 november tot 1 december

Tijd: 14u00 – 18u00

vrije toegang

JOELFEEST

ZONDAG 15 DECEMBER 2019

Met een leuk concept ontvangen we jullie graag om samen met ons aan verschillende standjes een hapje en een drankje te nuttigen en elkaar ongedwongen te ontmoeten.

Tijd: 16u00 – 19u00 - Inschrijving: Bellen voor 10 december: 0497 263 269 - Inkom gratis - In samenwerking met HVV

JOELFEEST FOR KIDS

ZATERDAG 21 DECEMBER 2019

Op de dag van de Winterzonnwende vieren de kids hun Joelfeest. Spelletjes, lekkere hapjes en natuurlijk sluiten zij ook hun feest af met een Joelvuur!

Tijd: 14u30 - In samenwerking met VC De Bezatse

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

PLAATS

Activiteitenkalender

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
	NOVEMBER		
KUNSTKRING DE GEUS	ZONDAG 03/11/2019 OM 10.45 U	Opening tentoonstelling "Schilderijen" van Gabriel Simoens	DE GEUS
HV KORTRIJK	DONDERDAG 07/11/2019 OM 19.30 U	Samenspraak	MOZAÏEK
ANTIPODE	VRIJDAG 08/11/2019 OM 20.00 U	Reiscafé: Nepal (Therra Brugge)	MOZAÏEK
DE BEZATSE	ZONDAG 10/11/2019 OM 11.00 U	Wintercafé: gezellige babbel met een aperitiefje	DE BEZATSE
DE BEZATSE	ZONDAG 10/11/2019 OM 14.00 U	Tentoonstelling: beeldhouwwerken van Rita Saunders	DE BEZATSE
DE GEUS	ZONDAG 10/11/2019 OM 19.00 U	Geuskeskwis	DE GEUS
UPV KORTRIJK	DINSDAG 12/11/2019 OM 14.30 U	Lezing: 'Immunotherapie bij Kanker?' dr. Julia Schwarze, UZ Brussel	MOZAÏEK
MOZAÏEK, FORMING+, AMNESTY INTERNATIONAL, BIB KORTRIJK	DINSDAG 12/11/2019 OM 19.00 U	Thema-avond: ONLINE PRIVACY. Keyspreker Jan Wairaven (Apache)	MOZAÏEK
ORGANISATIECOMITÉ	VRIJDAG 13/11/2019 OM 19.00 U	Infoavond vrijzinnige feesten 2020 regio Kortrijk	MOZAÏEK
MEANING FUUL	ZATERDAG 16/11/2019 OM 19.00 U	Comedy-avond	MOZAÏEK
DE BEZATSE	ZONDAG 17/11/2019 OM 11.00 U	Wintercafé: gezellige babbel met een aperitiefje	DE BEZATSE
POLYFINARIO	ZONDAG 17/11/2019 OM 13.00 U	Apres-zeetje: vakantievorslag	MOZAÏEK
DE BEZATSE	ZONDAG 17/11/2019 OM 14.00 U	Tentoonstelling: beeldhouwwerken van Rita Saunders	DE BEZATSE
MOZAÏEK, FORMING+, WETENSCHAPSCAFÉ	DINSDAG 19/11/2019 OM 19.45 U	Wetenschapscafé: "Leven met Trauma"	MOZAÏEK
UPV WAREGEM	DINSDAG 19/11/2019 OM 20.00 U	Filosofieavond: "Evolutionaire kijk op partnervoorkeur en seksualiteit" met Griet Vandermassen (Ugent)	POINCARÉ
DE GEUS	ZATERDAG 23/11/2019	Mossefavond	DE GEUS
DE BEZATSE	ZONDAG 24/11/2019 OM 11.00 U	Wintercafé: gezellige babbel met een aperitiefje	DE BEZATSE
DE BEZATSE	ZONDAG 24/11/2019 OM 14.00 U	Tentoonstelling: beeldhouwwerken van Rita Saunders	DE BEZATSE
POINCARÉ	ZONDAG 24/11/2019 OM 10.30 U	Crea met Corry: "eindejaarsdecoratie en kerstkaarten". Inscr: creametcorry@gmail.com	POINCARÉ
WILLEMSFONDS WAREGEM	ZONDAG 24/11/2019 OM 14.30 U	Geleid Bezoek Hippo War - Het geheim leger - Inschrijven: waregemplus@willemsfonds.be of op 0495539983	BEZOEKERSCENTRUM HIPPO WAR
MOZAÏEK, SUP DANCE BAND	ZONDAG 24/11/2019 OM 19.00 U	LaatsteZondagconcert met de Superior Dance Band	MOZAÏEK
AVK KORTRIJK	DONDERDAG 28/11/2019 OM 19.30 U	Lezing: '1302 Guldensporenslag' door Jan Dumolyn, historicus Ugent	MOZAÏEK
DE BEZATSE	DONDERDAG 28/11/2019 OM 20.00 U	Toneelvoorstelling 'Ik geef niet op!' door Muriel Bats. Inschrijven !!	CC DE STEIGER
	DECEMBER		
KUNSTKRING DE GEUS	ZONDAG 01/12/2019 OM 10.45 U	Opening tentoonstelling werken van Paul Vandekerckhove	DE GEUS
HV KORTRIJK	ZONDAG 01/12/2019 OM 11.00 U	"En de 7e dag": Boekvoorstelling 'De (on)gerijmde werkelijkheid' met Wim Bruynooghe en Johnny Bekaert	MOZAÏEK
DE BEZATSE	ZONDAG 01/12/2019 OM 11.00 U	Wintercafé: gezellige babbel met een aperitiefje	DE BEZATSE
DE BEZATSE	ZONDAG 01/12/2019 OM 14.00 U	Tentoonstelling: beeldhouwwerken van Rita Saunders	DE BEZATSE
HUISVANDEWENS	WOENSDAG 04/12/2019 OM 20.00 U	'De Kanarie in de koolmijn', theaterproject rond burn-out	CC HET SPOOR HARELBEKE

DINSDAG 12 NOVEMBER 2019 18:00-21:30 THEMA-AVOND LEZING EN WORKSHOPS

HEROVER JE ONLINE PRIVACY!

HV KORTRIJK	ANTIPODE	HVDM KORTRIJK	UPV KORTRIJK	WILLEMSFONDS WAREGEM + JUMP	AVK KORTRIJK	DE BEZATSE	MOZAÏEK, SUP DANCE BAND	UPV WAREGEM	WILLEMSFONDS WAREGEM	DE BEZATSE	VRIJZINNIGE CENTRA	VRIJZINNIG KORTRIJK	KUNSTKRING DE GEUS	HV KORTRIJK	MOZAÏEK	MOZAÏEK, SUP DANCE BAND	POLYFINARIO	KUNSTKRING DE GEUS	HV KORTRIJK	OSB VUB	OSB VUB	MOZAÏEK, FORMING+, WETENSCHAPSCAFÉ, KORTRIJK	AVK KORTRIJK															
DONERDAG 05/12/2019 OM 19.30 U	VRIJDAG 06/12/2019 OM 20.00 U	ZONDAG 08/12/2019 OM 18.15 U	DINSDAG 10/12/2019 OM 14.30 U	ZATERDAG 14/12/2019 OM 14.00 U	ZATERDAG 14/12/2019 OM 17.00 U	ZONDAG 15/12/2019 OM 16.00 U	ZONDAG 15/12/2019 OM 19.00 U	DINSDAG 17/12/2019 OM 20.00 U	WOENSDAG 18/12/2019 OM 19.00 U	ZATERDAG 21/12/2019 OM 14.30 U	WEEKEND 21-22/12/2019	ZONDAG 22/12/2019 OM 14.30 U	ZONDAG 05/01/2020 OM 10.45 U	DONERDAG 09/01/2020 OM 19.30 U	ZONDAG 19/01/2020 OM 19.00 U	ZONDAG 26/01/2020 OM 19.00 U	ZATERDAG 01/02/2020 OM 18.00 U	ZONDAG 02/02/2020 OM 10.45 U	DONERDAG 06/02/2020 OM 19.30 U	VRIJDAG 07/02/2020	07-16/02/2020	DINSDAG 11/02/2020 OM 19.45 U	DONERDAG 13/02/2020 OM 19.00 U															
Samenspraak			Reiscafé: Pecha Kucha			Wereldlichtjesdag. Herdenkingsmoment voor overleden kinderen			Lezing: 'DNA onderzoek, voor wie?' dr Maryse Bonduelle (UZ Brussel)			Joelfeest met kindertheater. Inl: waregemplus@willemfondsb.be of op 0495539983			Nieuwjaarsreceptie			Joelfeest: ontmoeting met een hapje en een drankje			LaatsteZondagconcert met de Superior Dance Band			Filosofieavond: "Van chocolate word je slimmer" met Martine Goossens, stafmedewerker CEBAM			Bloemschikken onder leiding van Heart of Flower			Joelfeest for kids: spelletjes, lekkere hapjes en een Joelvuur			Opendeurweekend Vrijzinnige Centra			Season's Winter Rat Pack: crooner en easy listening – Ontmoetingsmoment bij de koffie. Frank Sinatra Special met live optreden – Wafelbak voor Music For Life		
JANUARI																																						
Opening tentoonstelling "Grafiek" van Pier Bossuyt			Samenspraak, licht filosofische babbel. Inl. jc.staels@hotmail.com			Nieuwjaarsreceptie met coverband Amnesia			LaatsteZondagconcert met de Superior Dance Band			FEBRUARI																										
De Polyquiz van Polyfinario			Opening tentoonstelling "Fotografie" van Svetlana Bondarenko			Samenspraak, licht filosofische babbel. Inl. jc.staels@hotmail.com			Vernissage Tentoonstelling 50 jaar OSB-VUB			Tentoonstelling 50 jaar OSB-VUB			Wetenschapscafé: "Antibiotica: slachtoffer van eigen succes"			Lezing: 'als ik maar over Bach kan spreken...' door Wim Coessens, cellist																				
De Geus			VC Mozaïek			De Bezatse			VC Poincaré			OVVM-Avelgem																										
Koning Leopold III-plein 71 8530 Harelbeke info@vdegeus.be www.vdegeus.be Zondag van 10.00u tot 13.00u elke donderdag om 19.00u PingPong			Overleestraat 15a 8500 Kortrijk 056 37 16 15 www.vcmozaiek.be info@vcmozaiek.be			Vaubanstraat 8b 8930 Menen 056 51 90 70 vdebezatse@gmail.com www.debezatse.be			Stormestraat 131/18 8790 Waregem www.vcpoincare.be info@vcpoincare.be Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé 1ste en 3de vrijdag van de maand jongerenpraatcafé			Achterhoek 17 8581 Waarmaarde 056/64.64.39 ovm.avelgem@scarlet.be www.ovm-avelgem.be																										

Lezers schrijven.

Enkele jaren terug, verhuisde het hardrock festival Alcatraz naar de terreinen van het sportcentrum 'Lange Munte'. Eerst had het plaats op de sportterreinen. Dan werd het uitgebreid met een aangrenzend landbouwweld aangelegd als een festivalterrein (lees een groot genivelleerd grasveld). Daarna werd de bloemenweide van de begraafplaats gebruikt als camping en er werd een doorsteek gemaakt tussen de camping en het festivalterrein op het einde van het kerkhof langs de strooiweide. Verleden zomer werd 'Alcatraz' gekoppeld aan Camping Kitch. De rustplaats voor vogels (sic) grenzend aan de begraafplaats werd ook ingepalmd en compleet verkloot door erop te rijden met zwaar materiaal. Er zijn 25 meter natuurlijke haag en enkele bomen geveld (en onmiddellijk gehakseld) om te kunnen circuleren op een streep landbouwgrond rond en door het zogenaamde 'rustgebied voor vogels'.

Tussen begin juli en eind augustus is gans het openbaar gebied min of meer afgesloten en gereserveerd voor deze twee commerciële evenementen.

De dag voor het begin van de 'feestelijkheden' zijn de buurtbewoners uitgenodigd om een 'sosies' te eten en enkele pintjes te drinken op kosten van de organisatie. De burgemeester van Kortrijk 'speechte' en deelde mee dat Camping Kitch gekoppeld werd aan Alcatraz omdat het goed is voor het milieu(?), het aanrijden van vrachtwagens wordt herleid tot de helft(!). Hij loofde ook het professionalisme van de inrichters. Als men zijn redenering volgt, en doortrekt, waarom geen derde of zesde festival er aan koppelen dan is het aanrijden van materiaal herleidt tot een derde of een zesde wat nog beter is voor het milieu. Of 'carrément' het ganse jaar door het ene festival na het andere inrichten, dan is waarschijnlijk het milieu gered. De inrichters getuigen inderdaad van een zeer groot professionalisme door

de kosten en overlast van dit gebeuren aan de gemeenschap over te laten en de winst aan hunzelf.

Met Camping Kitch werd een hoogtepunt bereikt. De straten in de zeer brede omgeving waren afgezet met twee meterhoge hekken. Als inwoner in een bepaalde perimeter heb je een parkeerkaart (bezorgd door camping kitch) nodig om naar je huis te rijden een soort laissez-passer als het ware. De inwoners van de aanpalende wijken wanen zich een beetje in 'Guantánamo'. Er is politie te paard ingezet, politiecombi's met zwaailicht, politie in burger, allerlei ordediensten en overal hekken. Alles moet wijken in functie van. Het is alsof Camping Kitch een 'Stadsgreep' heeft gepleegd. De halte voor de bussen van 'de Lijn' is afgeschaft en zelfs begrafenissen en crematies worden afgelast op festivaldagen.

Volle reisbussen met verklede, meestal dronken, Hollanders, Limburgers en Duitsers werden gelost op de parking Lange Munte en geleid naar het terrein. Andere komen te voet van de parking aan de Hallen of van de stad naar 'het leukste feestje van het jaar'. Een aantal van deze mensen zijn in de loop van de avond afgevoerd met de ambulance naar de spoed (de meeste wegens vallen, drank en drugs). Een dag van '... boenk boenk dzinn dzinn...' voor de gebuurte werd afgesloten met vuurwerk.

'The day after' zijn de terreinen herleidt tot een immens stort en de straten van de terugweg zal ik maar niet beschrijven.

Naar het schijnt zou Kortrijk solliciteren voor de titel 'culturele hoofdstad van Europa'. Men kan allerlei beelden van Camping Kitch bekijken op YouTube, ze zijn inderdaad een mooi 'cultureel' visitekaartje voor deze sollicitatie. Zoals ik weet niet meer wie zei: "Cultuur is als confituur, hoe minder men er heeft hoe meer men ze uitsmeert". Is het de culturele taak van een stad om deze poenschepperij ten koste van het openbaar gebied te ondersteunen?

Sportterreinen zijn bedoeld om lichamelijke gezondheid te bevorderen, een rustgebied voor vogels om vogels gerust te laten, landbouwgebied om te landbouwen, een begraafplaats is er om gestorven geliefden te eren en mensen mentaal tot rust te helpen.

Is een schepencollege en een gemeenteraad niet verkozen met als doel het welzijn van zijn eigen inwoners en de zorg voor zijn patrimonium? Wat zijn de voordelen van deze festivals voor de Kortrijkse bevolking?

Natuurpunt heeft zijn klachten geformuleerd en het buurtcomité Spoelberg heeft een dossier samengesteld over alle schade, ongemakken en wettelijke mankementen van het gebeuren. Kan dat commercieel gedoe niet elders plaats vinden dan op een sportterrein, een natuurgebied, een landbouwzone en een begraafplaats?

Ivan Herman

Het leed van ALLE KINDEREN moet stoppen in Syrië en Irak

Het humanitaire drama dat zich in Syrië afspeelt door de mislukking van de vermeende revolutie en de negenjarige burgeroorlog, die evolueerde naar een 'war by proxy' (oorlog bij volmacht) is gruwelijk door het dodenaantal, de slachtoffers en de grootschalige vernielingen. Vooral het trieste lot van kinderen en niet-begeleide minderjarigen (o.a. foreign young fighters, weeskinderen, bekeerde en verstoten Yezidi) blijft in Syrië en Irak zorgwekkend in de Koerdische kampen en daarbuiten.

Foute keuzes

Belgische kinderen moeten niet gestraft worden voor de foute keuzes van hun ouders, die naar het kalifaat trokken, om er al of niet als IS-strijders te vechten. In Irak wordt de doodstraf uitgevoerd zonder gewaarborgde rechtsverdediging. De Iraakse overheid wil de IS strijders wel berechten, maar niet de zorg voor hun kinderen opnemen. De Koerdische leiding van de autonome gebieden dreigt na de val van Baghouz, de controle kwijt te spelen aan IS. Daarom is spoedige reparatiëring en berechting aangewezen, zodat deze kinderen terug een toekomst krijgen en niet langer sterven van verhogering en ziekte in kampen. België pleit immers voor kinderrechten, tegen de doodstraf, voor toepassing van de mensenrechten en het recht op verdediging.

Humanitaire hulp

Omdat de mensenrechten en democratische burgerrechten in Syrië op grote schaal worden geschonden, zet ik me in voor humanitaire hulp aan Syrische gezinnen op de vlucht in kampen. Eerst bij Syria Relief, daarna bij vzw Network Supporting Syrian People (2015), nu European Relief Network genaamd. In juli 2015 wist NSSP met 'Syrie, un Visa-une Vie', zieke kinderen uit Syrië naar Brussel te brengen met humanitaire visa, om ze te opereren. EUREN steunde 3 gezinsherenigingen. In juli 2019 opende EUREN 'Step by Step Center' met gesponsorde prothesen en revalidatie in Atareb (Aleppo). Ik ondersteun de administratie,

zamel baby-en kinderkledij in met Stay Human Kortrijk sedert 2015 en ben bestuurslid geworden. EUREN verzendt hulppakketten in containers naar kampen en medische apparatuur en medicatie, rolwagens en hulpkits voor artsen.

Geen nieuw Guantanamo

"Moeders moeten toekijken hoe EU-landen hun kinderen langzaam laten doodgaan als bestraffing voor hun deelname aan IS." Deze situatie in de Syrische kampen wordt stilaan onhoudbaar. Hoe valt dat te rechtvaardigen door een rechtsstaat als België?

"We moeten leren uit de fouten van het verleden en daar geen nieuw Guantanamo laten ontstaan", zei OCAD-baas Paul Van Tigchelt. "Hoe langer ze daar zitten, hoe groter die broeihaard van haat tegen het Westen wordt." (DM, 10-9-2019)

Als lid van 'Brenge ze terug Burgercomité' met Prof Gerrit Loots (VUB), steun ik de acties van 'Moeders van Europa' en vzw Jihad van de moeders.

Op 7 december zullen Gerrit Loots en Nabila Mazouz van 'Jihad van de moeders' de Mensenrechtenprijs van de Liga voor Mensenrechten ontvangen in Brussel.

Mensonwaardige toestanden in kampen

Op 10 september 2019 had de Rondetafelconferentie plaats in het Kinderrechtencommissariaat over 'Humanitair bezoek aan Belgische moeders en kinderen in de Koerdische vluchtelingenkampen in Noordoost-Syrië'. Drie maanden na hun bezoek aan de kampen, stelde het team van professor Gerrit Loots (VUB) haar rapport voor. Daaruit blijkt dat IS de uitzichtloosheid in de kampen gebruikt om opnieuw te mobiliseren. Bart Conix, orthopedisch chirurg, legde uit dat 70% van de kleuters onder de 5 jaar chro-

© Shutterstock

nisch ondervoed zijn, met onomkeerbare ontwikkelingsachterstand tot gevolg. Hanane Jamai, psychologe, voegde toe dat stress en te weinig prikkels hieraan bijdragen. Zowel op medisch als psychologisch vlak gaat het echt niet goed met de kinderen.

OCAD directeur, Paul Van Tichelt, deed een opvallende verklaring: 'dat kinderen beneden de 5 jaar geen terroristen zijn, dat ouders en kinderen Belgische burgers zijn en hun plaats hier hebben. Gerechtigheid moet geschieden volgens onze rechtsregels.' Alexis Deswaef, als advocaat, legde uit dat berechting in Irak, neerkomt op doodstraf. Fabienne Brion, Prof UCL vroeg zich luidop af hoe men zich kan verzoenen met de doodstraf en collectieve bestraffing in een rechtstaat.

Nadia Fadil, Prof KUL, kaartte het gebrek aan ondersteuning voor de gezinnen in België aan. Walter Damien, advocaat, hekelde de niet gehouden beloftes van de Belgische staat. Zussen en grootouders laakten de behandeling die ze ervaren van politie en justitie, alsof zij terroristen zijn. Philippe Masay, directeur CAPREV en criminoloog, getuigde over de positieve ervaringen van het centrum met teruggekeerde kinderen en volwassenen uit Syrië.

Professor Gerrit Loots besloot de conferentie met de kritische bedenking: "De weigering om de opvang en berechting van de 14 moeders te verzekeren overeenkomstig de Conventies van Genève, plaatst de Belgische Staat momenteel in een situatie waarin ex-IS aanhangers die smeken IS te verlaten, als reactie krijgen dat ze beter bij IS blijven.

Wat is Salafisme en is het gevaarlijk?

© Shutterstock

Eerst en vooral; Salafisme komt van het Arabische woord salaf of salafiyeen, dat betekent voorganger of voorgangers. Daarmee verwijst men in de Islam naar de eerste generaties moslims sinds de profeet Mohammed. Gezien de profeet in een Hadith te kennen gaf dat zijn generatie en de twee generaties erna tot de besten onder de moslims behoren, halen veel moslims inspiratie uit die voorgangers' leefwereld en hoe zij de Islam begrepen, interpreteerden en in de praktijk brachten. Zij waren als het ware de voorhoede en het voorbeeld van wat vroom gedrag is.

Een andere term die men in één adem samen met het Salafisme noemt, is het 'wahabisme'. Dat verwijst naar Mohammed Ibn Abd-Alwahaab, een moslimgeleerde uit de 18e eeuw die op het Arabische Schiereiland leefde. Abd-Al wahaab wou zijn landgenoten -en bij uitbreiding de hele Islamitische gemeenschap- terug tot de 'echte' Islam brengen. Hij predikte een vorm van Salafisme en zocht in zijn queeste naar bescherming tegen opposanten. Die bescherming vond hij bij de machtige Al-Saud-stam. Samen hebben ze een bondgenootschap gesloten om die uiterst conservatieve vorm van Islam te verspreiden. Abd Al-Wahaab beschermen heeft de Al-Saud stam geen windeieren gelegd, gezien zij dankzij het morele gezag van Abd-Alwahaab zijn kunnen uitgroeien tot absolute heersers op het Arabisch schiereiland dat voortaan hun naam droeg; vandaar Saudi-Arabië.

Het Salafisme, zijnde goede moslims

willen zijn naar voorbeeld van de 'vrome voorhoede/voorgangers'- is een begrip en referentiekader dat eeuwenlang uitgewerkt werd. Met veel invloeden van ultraconservatieve geleerden die er veelal heel letterlijke interpretaties van de Koran en Hadith op nahouden. (Zie ook het werk van Ibn Taymiya: een grote inspiratiebron voor de wahabieten).

Het Salafisme is dus eigenlijk nogal vaag. Want sommige Hadith en koranverzen zijn soms heel breed te interpreteren. Een letterlijke interpretatie doet soms ook afbreuk aan het decennialang opgebouwde werk van de profeet Mohammed, gezien de Koran in een tijdspanne van ongeveer twintig jaar werd geopenbaard. Zo zijn er ook Hadith die getuigen dat de profeet Mohammed heel sterk rekening hield met de context van een gebeurtenis vooraleer juridisch iets uit te vaardigen. Een letterlijke interpretatie gaat bovendien voorbij aan de agogiek van de islam. Zo heeft de profeet Mohammed een reeks rechten voor vrouwen ingevoerd. Akkoord, naar moderne normen gaan ze niet ver genoeg, maar in vergelijking met de maatschappij die profeet aantrof, zijn het aardverschuivingen. Die agogiek kan men ook vandaag doorzetten en in veel zaken een progressieve houding aannemen. Dus zowel moslims die de letterlijke interpretatie aanhangen en geen of weinig verandering toelaten, zowel als de moslims die de bredere agogische dynamiek van de islam overschouwen, kunnen zichzelf als 'salafist' beschouwen. Maar over het algemeen zullen veel mensen (voornamelijk in het Westen) de term Salafisme niet graag meer gebruiken, gezien de uitgesproken negatieve connotatie.

Het objectief van het Salafisme en iedereen die het aanhangt is eigenlijk een conservatie van dé islam; een

zuivere islam zonder invloeden van buitenaf die een leidraad moet vormen voor een vroom en vruchtvol leven. Iemand die het Salafisme aanhangt is dus niet per se gevaarlijk. Over het algemeen zijn die mensen wel conservatief, maar niet gevaarlijk. Wat zij beogen, is in de ogen van God goede moslims zijn. Het Salafisme kan echter een mobiliserende factor worden in de handen van mensen met politieke en/of militaire aspiraties die zogenaamd de eer en glorie van de Islam willen herstellen. Hoe gevaarlijk het dus kan zijn, hangt eigenlijk af van hoe ver men bereid is te gaan en vooral hoe machiavellistisch men wil zijn. Want uiteindelijk -zoals de geschiedenis ons leert- kan ieder 'geloof' in iets; godsdienst of ideologie, een inspiratiebron en bezieling zijn om misdaden te begaan (kruistochten, holocaust, goelag, terreurdaden, genocides,... allemaal gepleegd in de naam van een 'geloof' in iets).

Wat Minister-President Liesbeth Homans inspireert om de erkenning van de desbetreffende Leuvense moskee in te trekken, is voor mij een raadsel gezien ik niet over alle informatie beschik. En dit is louter mijn persoonlijke mening en niet perse die van de moskee, maar het lijkt mij dat mevrouw Homans niet veel aanmoediging nodig heeft om een moskee en bij uitbreiding de moslimgemeenschap in dit land in een kwaad daglicht te stellen. Heeft het te maken met politieke profilering? Reeds als minister in de vorige Vlaamse Regering heeft mevrouw Homans er haar stokpaardje van gemaakt om veel moskeeën vruchteloos op erkenning te laten wachten. Ook moskeeën die ruimschoots aan alle criteria voldoen. Dat men in die moskee het Salafisme predikt, lijkt me een te gemakkelijke verdachtmaking waar veel moskeeën nota bene heel onmachtig t.o.v. staan.

Wat heeft Homans tegen “het Salafisme”?

© Shutterstock

Rudi Vranckx had de kern van het salafisme reeds uiteen gezet voor radio en TV, op redactie.be in 2017 (terug te vinden op internet, zoeken op salafisme Vranckx).

Ik vat samen: het gaat om een soort traditionalisme, vooral op het domein van de individuele naleving van de geloofs-rituelen van de islam. Het salafisme op zich betekent in feite niets meer dan “traditionalistisch diepgelovig”.

“Aanhangers willen teruggrijpen naar alles zoals het was toen Mohammed de Islam stichtte. De Koran moet letterlijk genomen worden, zonder enige evolutie of interpretatie. Salafisten zijn ervan overtuigd dat de leefregels van 1400 jaar geleden ook hier en nu moeten gelden.” Zo volgen aanhangers van het salafisme onder meer enkele strikte kledingvoorschriften. *“Als je de regels aanvaardt, moet je je vuist onder je kin houden om af te meten hoelang je baard exact moet zijn. En je zou een broek moeten dragen die tot boven de enkels komt”*, zegt Vranckx. Zoiets als de 10.000 chasidische joden in Antwerpen, met hun pijpekrullen en hun zwarte hoed. Lees er meer over van de hand van Younos in ditzelfde nummer.

Hebben wij als vrijzinnige gemeenschap sympathie voor wat hier of in Antwerpen vroeger of nu als traditionalistisch geloof gepredikt wordt? Geen sprake van. Maar vinden wij dat zolang zo een gelovige zich houdt aan de wetten en regels, hij moet gerespecteerd worden? Natuurlijk wel. En als er een wind van onverdraagzaamheid en vooroordelen

door de maatschappij waait, past het dat we goed indachtig zijn dat mensen en hun opvattingen veranderlijk zijn, hoe achterlijk ze ook zijn. De geschiedenis van de religie bij de grote meerderheid van de ooit gelovige zelfs fundamentalistisch-gelovige katholieke Vlamingen bewijst dat trouwens: samen leven, samen werken, samen strijden, verandert de mensen én hun opvattingen.

Op 14 januari 2018 publiceert Knack een artikel van Kristof Clerix naar aanleiding van een brochure van de Belgische Staatsveiligheid. Ik citeer: “Het salafisme blijft een marginaal (= in de marge, niet essentiële) fenomeen. In de brochure spreekt de Staatsveiligheid van enkele duizenden salafisten in België, op een totaal van 600.000 tot 700.000 moslims”. *“In de huidige tijd is er één vorm van salafisme die meer in het nieuws komt, het wahabisme. Dat is ook één van de vroege vormen van de islam, die teruggaat tot de beginperiode in de zevende eeuw na Christus”*, zo legt Vranckx uit bij Linde Merckpoel op Studio Brussel.” Dit is dus één van de stromingen binnen de wereld van een aantal duizenden traditionalistische moslims.

Substromingen

In het salafisme kunnen dus verschillende substromingen worden onderscheiden, lezen we op wikipedia.

*Puristen streven naar het leven volgens de Koran en de soenna. Zij zijn niet politiek actief, omdat zij vinden dat leiding geven aan de mensheid de taak van God is. Geweld wordt principieel verworpen, en ze zijn voornamelijk bezig met het

inrichten van hun eigen leven naar de Koran en de soenna.

*Politieke salafisten komen overeen met puristen, maar verwerpen politieke deelname niet. Deze dient echter het doel een islamitische samenleving te verwezenlijken. Geweld wordt ook door hen in principe afgekeurd, tenzij ter verdediging, bijvoorbeeld tegen de Amerikaanse aanwezigheid in Irak of tegen ‘onislamitische’ dictators in het Midden-Oosten.

*Jihadistische salafisten ten slotte zijn de meest geradicaliseerde substroming en stellen de (innerlijke en uiterlijke) jihad direct als tweede plicht na de sjahada. Verdediging tegen aanvallen van ongelovigen wordt gezien als een heilige plicht waarvoor een ware moslim zelfs het eigen leven ter beschikking moet stellen. In de meest radicale versie worden beledigingen tegen de islam (bijvoorbeeld spotprenten) ook als ‘aanval’ gezien, of is zelfs geweld om de islam te verspreiden geoorloofd. In 2018 schrijft Knack: “Enkele honderden Belgische salafisten steunen volgens de Staatsveiligheid openlijk of in gesloten kring de Jihadistische groeperingen en hun daden”. Dat was ook de mening van onze geestesgenoot prof. Jelle Janssens, die enkele jaren terug een voordracht kwam geven in Harelbeke, ook hij sprak over een aantal honderden individuen in ons land. Een deel van deze derde stroming van het salafisme behoort tot de wahabitische islam, en het is in deze geloofs-stroming dat groepen als Al Qaida en de Islamitische Staat hun ideologische wortels vinden. De andere stromingen van het salafisme, verreweg de grootste, verwerpen resoluut de praktijken van deze bewegingen. Maar

© Shutterstock

zelfs sommige belangrijke wahabitische geleerden zijn tegen de opvatting van de jihad als heilige oorlog. Het gaat dus om een klein deel van een deel van een deel.

HET SPREEKT VOOR ZICH DAT ALLEEN DEZE DERDE STROMING ALS MAATSCHAPPELIJK NEGATIEF MOET BEOORDEELD WORDEN. DERHALVE IS HET NIET CORRECT OM DE PIJLEN TE RICHTEN TEGEN HET SALAFISME IN HET ALGEMEEN, MAAR WEL TEGEN DIE MEEST EXTREME VORM ERVAN, tegen de ideeën, en de praktijken die er voor sommigen KUNNEN uit voortvloeien: het jihadistisch salafisme, het terroristisch salafisme, het extreemrechtse jihadisme, het fascistisch jihadisme. In de wetenschappelijke betekenis van wat fascistisch is: gewelddadige terreur tegen het volk. Tussen 1950 en 1980 was het salafistisch terrorisme bijna uitgeroeid. Het bestond bijna niet meer, en het pan-Arabisch nationalisme was de dominante stroming. Denk aan Nasser, en zijn enorme aanhang in het Midden-Oosten. Met één uitzondering: Saoedi-Arabië. Vanuit Saoedi-Arabië bleef men het wahabisme en de meest extreme vormen van het salafisme ondersteunen, betalen, verspreiden. Wat heeft België daar aan gedaan? En wat doet men daar vandaag aan? Niets. De VS en bijna alle Europese regeringen zijn Saoedi-Arabië door dik en dun blijven ondersteunen. Omwille van de smeer,... zegt het spreekwoord. Voor olie en geld voor wapens vallen alle principes. Diezelfde extremistische strekkingen werden nadien door de VS opgeleid en bewapend in Afghanistan. Moeten wij vergeten hoe de Saoedische talibanstrijders werden bewapend en opgeleid

in trainingskampen die door de VS werden opgezet? Moeten wij vergeten hoe de bezetting van Irak een golf van sekte-geweld heeft opgeleverd, dat gestimuleerd werd door het VS-bezettingregime? In maart 2011, was er de interventie in Libië. Die interventieoorlog zette de doos van Pandora open die alle extreemrechtse religieuze fanatici in de kaart zou spelen. Hetzelfde gold voor de interventie in Syrië. De oorlog in Syrië was een opleidingskamp geworden voor terroristen. In maart 2014 nog is minister Reynders op missie getrokken naar Saoedi-Arabië, dat protectoraat van het extremistisch salafisme. Saoedi-Arabië blijft de belangrijkste uitvoerpartner voor Belgische wapens. Is het geen tijd om daar iets aan te doen? Als wij echt iets willen doen tegen het terrorisme, dan moeten wij stoppen met de politiek van twee maten en twee gewichten.

Wat zegt de regering nu echt? Heeft ze een analyse over de oorzaken van religieuze radicalisering? Krijgen we die analyse nog? En zo ja, wanneer? Hoe komt het dat sommige jongeren zich inlaten met zo'n bruto geweld en sympathiseren met zo'n beestachtige ideologie? Hoe verhinderen we dat echt? Dat zijn vragen waar een antwoord op moet komen.

En dat krijgen we niet door een mengeling te maken van alles wat moslim is met het jihadistisch terrorisme.

De toenmalige minister Homans lanceerde eind juli een campagne tegen de Al-lhsaan-moskee in Leuven, met het oog op het intrekken van de erkenning van die instelling. Zij gebruikte losjesweg de term "salafisme", een vage term met veel betekenissen. De stad Leuven protesteert, de politie-korpschef van Leuven ontkent, het parket verklaart van niets te weten. Democratische partijen en organisaties van Leuven bieden weerwerk. Salafisme, dat zou nog kunnen, maar jihadistisch salafisme? Geen sprake van. Waarom gebruikt Homans dan dat container-woord "salafisme"? Ik vermoed dat dit dient om mist te maken, en om op die manier de islamofobie (irrationele angst van de islam) en het anti-arabisch racisme te versterken. "De verkiezingsuitslag van 26 mei heeft aangetoond waar deze politieke strategie toe leidt: een opruk van extreemrechts", sneert Groen-
Leuven.

NIEUW IN HET AANBOD VAN HET HUISVANDEMENS:

LAATSTE WENSEN, EEN PLANNER VOOR JE NALATENSCHAP

Veel mensen vergeten liever dat er ooit een einde komt aan hun leven. Heel begrijpelijk. Toch leidt iemand z'n dood soms tot verwarring, discussies en dilemma's bij de nabestaanden die op een emotioneel moment ook een aantal praktische zaken moeten regelen.

Bij het huisvandeMens ontmoeten we vaak mensen in deze situatie. Bij de organisatie van een afscheidsplechtigheid, bij ondersteunende rouwbegeleiding of bij informatiegesprekken rond vroegtijdige zorgplanning: steeds vaker uiten mensen de behoefte om alles eens op een rijtje te zetten en zelf een stuk de regie over hun afscheid in handen te nemen.

Vanuit ons vrijzinnig humanisme dragen we zelfbeschikking hoog in het vaandel. Niets invullen voor een ander, maar ruimte creëren voor ieders unieke verhaal. We wilden aan deze groeiende vraag dus graag tegemoet komen: vandaar het laatste wensen-boekje. Beschouw het als een vorm van zelfzorg én zorg voor je nabestaanden.

Wat staat erin? Je kan heel wat zaken noteren omtrent de regelingen voor je uitvaart. Welke muziek je wenst. Welke kist/urne je wil. Wie je er graag bij wil hebben op je uitvaart. Je kan ook enkele praktische wensen noteren: wat er moet gebeuren met je sociale media accounts, je telefoon of je huisdieren. En hoe je je materiële nalatenschap voor ogen hebt.

Jij vult zelf in wat je wil. Je vindt er ook uitleg hoe je bepaalde regelingen verder rechtsgeldig kan uitwerken. Het kan een aanzet zijn tot gesprek met anderen en/of een hulpmiddel voor jezelf. Dit boekje kan een steun zijn bij het nadenken over wat jij zinvol vindt. Het boekje is gratis te verkrijgen bij elk huisvandeMens in West-Vlaanderen.

Polyfinario
Overleiestraat 15A
8500 Kortrijk

'In 2019 opteert Polyfinario vzw ervoor om de jaarlijkse quiz wegens omstandigheden - cyclocross - te verplaatsen van 30 november 2019, naar zaterdag 1 februari 2020.

Meer informatie volgt in de volgende editie van zoeklicht.'

Activiteiten uit de regio // Vrijzinnig Kortrijk

VRIJZINNIG KORTRIJK NODIGT UIT...

De wintereditie van de Seasons Rat Pack wordt heel bijzonder en wel hierom:

Wij focussen op 'de packmaster' met een Frank Sinatra tribute. Pascal Maertens, de Belgische Ol' Blue Eyes neemt u mee terug in de tijd met gouden klassiekers zoals 'I've Got You Under My Skin' en 'The Lady Is A Tramp'.

Wij doen het voor TEJO in het kader van de Warmste Week. TEJO (Therapeuten voor Jongeren) is een onafhankelijk initiatief van vrijwillige, deskundige hulpverleners dat laagdrempelige, therapeutische hulpverlening biedt aan jongeren tussen 10 en 20 jaar, kortdurend, onmiddellijk, anoniem, en gratis.

En omdat het zondag is zijn er deze keer overheerlijke wafels. Het wordt ongetwijfeld een Warme Zondag!

Zondag 22 december 2019
Vrijzinnig Centrum Mozaïek
Overleiestraat 15a - Kortrijk

SINATRA
ALL THE WAY!
met Pascal Maertens
om 15 u - deuren open om 14 u

Gratis

Wij hopen wel op uw gulle bijdrage voor TEJO

Dit jaar steunt de Vrijzinnige Gemeenschap West-Vlaanderen het project TEJO

"Jongeren op weg helpen in hun groei naar volwassenheid"

Er zijn TEJO-huizen in Brugge, Ieper, Kortrijk, Oostende en Roeselare.

Meer info vind je op www.tejo.be

Wat had je gedacht?

COMMERCIE

Terwijl ik dit stukje aan het intikken ben, overspoelen de journaals, de kranten en de nieuwssites de wereld met berichten over het ineensstorten van het reisimperium dat Thomas Cook tot voor kort was. Niet alleen de groep ondernemingen die onder die naam ressorteren, maar ook dochters als Neckermann, hotels, resorts en autoverhuurbedrijven rondom de Middellandse Zee dreigen mee kopje-onder te gaan. En niet te vergeten, duizenden klanten zijn hun bijeen gespaarde euro's wellicht definitief kwijt.

Tot enkele decennia geleden was reisagent een eerzaam beroep, dat erin bestond tegen een redelijke vergoeding kwaliteitsvolle reizen te organiseren volgens de wensen en behoeften van de klant. Dat streven naar kwaliteit en de persoonlijke band met de individuele klant hadden deze middenstanders gemeen met collega's uit andere takken van de kleinhandel, zoals hierna zal blijken.

Maar zoals de gemeenplaats wil, de tijden veranderen en wij moeten daarin meegaan, nietwaar. Het nastreven van ongebreidelde winst, ongebreidelde groei en ongebreidelde verticale integratie kwam wereldwijd in de plaats van kleinschalige relaties, reisagenten werden bestookt met hapklare en goedkope pakketten door touroperators, als ze er al niet door opogeslokt werden. Die touroperators vestigden eigen kantoren in de kleinste plaaatsen en gingen op den duur zelfs eigen vliegmaatschappijen oprichten. Globalisering en schaalvergroting alom. Het grote geld lokte en winstmaximalisatie verving dienstbetoon - althans werden kant-en-klare formules als persoonlijk voorgesteld. The sky was letterlijk de imit en de beurskoersen bepaalden de stra-

tegie. Dat heet ongebreideld kapitalisme en deregulering, de mantra van datzelfde kapitalisme. Tot de onvermijdelijke crisis intreedt, zoals ondertussen de meeste economen hebben achterhaald.

Die commercialisering van alles, zet zich overal door, zoals men bijvoorbeeld kan merken in de uitvaartsector. Ooit was ook dit het terrein van eerbare middenstanders, die zo respectvol mogelijk hun diensten aanboden aan de nabestaanden. Op het platteland was dat vaak de plaatselijke meubelmaker, die naast kasten en tafels ook doodskisten tot zijn aanbod rekende en daarbij ook zorgde voor het vervoer en het opbaren van de overledene en het uitdelen van doodsprentjes die door de plaatselijke drukker-dagbladhandelaar waren gemaakt. Dit alles tegen een redelijke prijs. Maar ook hier sloeg de commercie toe. Grote ketens, vaak ook multinationals, vestigden niet alleen bijhuizen in het gehele land, maar nemen ook steeds meer bestaande zaken over, al dan niet met behoud van de oorspronkelijke naam. U zult zeggen: so what? Maar de geboden "producten" nemen exponentieel toe: maaltijden, drinks, balsemen, funeraria, aula's, luxueuze "annonces", zangers en muzikanten, het kan er allemaal bij, weer in kant-en-klare zogenaamd gepersonaliseerde pakketten. Vanzelfsprekend tegen navenante prijzen. En het betoonde respect varieert met de prijs.

Een ander bedrijf dat ten prooi viel aan commercialisering is het boekenvak. Boeken moeten uiteraard geschreven worden, gedrukt, verspreid en in voorraad gehouden en daarvoor moeten zowel de auteur, de drukker als de uitgever worden vergoed. Er was wel wederzijds respect. De boekhandelaar adviseerde met kennis

van zaken de klant en beiden hielden van boeken.

Maar ook hier trad extreem winstbejag in de plaats van wetenschappelijke, literaire, historische bekommernis. Uitgeverijen begonnen al jaren geleden met het exploiteren van/eigen boekhandels en ik herinner me levendig de uitspraak van de directeur van zulk een filiaal: "Of ik nu bakstenen verkoop of boeken, zal me worst wezen." Die grote ondernemingen hebben ook veel kleine boekhandels overgenomen en ook veel kleinere uitgeverijen. Het resultaat is dat schrijvers meer tijd moeten besteden aan promotie, signeersessies en optredens in populaire shows en dat de levensduur van veel boeken beperkt is tot minder dan een jaar, daarna verdwijnen ze in de ramsj. Bovendien blijkt dat de best verkopende boeken kookboeken en ander ongerief van bekende Vlamingen zijn. Kwaliteit is niet langer de norm en debuterende schrijvers krijgen nauwelijks nog een kans. Dat alles in een sector die naar mijn mening toch een grote menselijke waarde belichaamt of toch zou moeten belichamen. Met een zeker leedvermaak stel ik vast dat de onlinewinkels nu naast scheerzeep ook boeken verkopen en daarmee de oude ketens de das omdoen. Maar ook dat enkele dapperen nog steeds kwaliteit uitgeven en onafhankelijke boekhandels blijven exploiteren.

Wat ook opvalt, is dat methoden die enkel op maximale winst gericht zijn ook in de zogenaamde non-profitsector oprukken. Als die non profitorganisaties het vooral van subsidies of staatsteun moeten hebben, worden streefcijfers als norm toegepast, een louter cijfermatige benadering die met humane overwegingen

Rudolf Boehm is gestorven

geen rekening houdt. Als we steeds iets verder op de schaal van menselijk en maatschappelijk belang gaan kijken, zien we dat overduidelijk. Bij de podiumkunsten is popularisering en het aantrekken van zo veel mogelijk klanten troef, kwaliteit komt vaak op de tweede plaats. Hoeft het gezegd dat in de plastische kunsten door grote veilinghuizen exorbitante prijzen kunstmatig nog meer opgedreven worden. In de welzijnssector moeten de hulpverleners hun quota halen, of het welzijn van de cliënten (ja, zo heten ze echt) is van minder belang voor de toezienende overheid. Wat de gezondheidszorg aangaat bestaan er sinds enkele tijd zogenaamde gezondheidseconomen, die begrippen hanteren als tijdsmanagement, economie van de ligdagen en management van het beddenbestand. Daarnaast schroomt men zich niet om te stellen dat rokers, veteters, drinkers, en amateurs van de luie stoel gewoon van behandeling uit te sluiten, omdat dat economisch niet verantwoord is. In de ouderenzorg wordt tot op de centimeter nagerekend hoeveel ruimte minimaal nodig is voor een kamer en hoe vaak een mens mag douchen en vooral ook -kostenbeperking, neitwaar- hoeveel tijd een verzorgende per persoon mag besteden en dus hoeveel personeel er nodig is voor een afdeling. Daarbij wordt vaak de mening van de zorgverleners niet gevraagd, er wordt gecijferd.

Zoals steeds zijn er in al die sectoren uitzonderingen die de mens en de menselijkheid centraal blijven stellen. De tendensen die ik meen te ontwaren, stemmen mij wel niet vrolijk, al kan dat ook wel aan de naderende winter te wijten zijn.

Eind augustus stierf de gewezen filosofieprof, Rudolf Boehm. Hij is net geen 92 jaar geworden. Zijn naam zal niet zoveel belletjes meer doen rinkelen, maar hij was een belangrijk denker. Aan de toenmalige Rijksuniversiteit Gent was hij een buitenbeentje. Hij kwam van Leuven, waar hij werkte aan het Husserl-archief. Husserl was een Duits-Joodse filosoof die een omvangrijk aantal documenten achterliet die door een Leuvense pater gered werden. Husserl was de grondlegger van een denkrichting, de fenomenologie, waar bijvoorbeeld de Franse existentialisten bij aansloten. Boehm heeft een aantal van de nagelaten werken van Husserl voor uitgave verzorgd. Hij werd naar Gent gebracht door Leo Apostel en Jaap Kruithof. In Gent was er weinig of geen voeling met de fenomenologie, er was integendeel een zeker wantrouwen tot vijandigheid. Toch vonden ze dat er plaats moest voor gemaakt worden. Boehm is een buitenbeentje gebleven in een op dat moment zeer positivistisch milieu. Dat wil eenvoudig gezegd betekenen: alleen wetenschap biedt geldige kennis en filosofie moet zo veel mogelijk wetenschap zijn. Boehm, die ondertussen zijn eigen filosofie aan het ontwikkelen was, definieerde filosofie echter als kritiek. Het komt erop aan kritisch om je heen te kijken en vooral de juiste vragen te stellen. Het probleem in onze tijd is juist dat er enorm veel kennis is, maar dat niet de juiste vragen gesteld worden. Doelen en middelen worden met elkaar omgewisseld. De jacht naar steeds meer is daar het gevolg van, steeds meer kennis, ook als die nergens voor dient. Maar ook een oneindige groei, want groei is doel op zich geworden. Reeds in de jaren zeventig waarschuwde Boehm ervoor dat we op die manier recht op de afgrond rijden. Wie vandaag pleit voor innovatie als oplossing voor alle problemen moet misschien het werk van Boehm herlezen. Hoe dan ook, Rudolf Boehm heeft zijn inzichten steeds opnieuw herhaald en verder uitgesponnen. Zijn hoofdwerk blijft echter: 'Kritiek der grondslagen van onze tijd'. Het blijft merkwaardig modern en het is eigenlijk vrij vlot leesbaar. Het is gratis op internet te vinden. Ter gelegenheid van zijn negentigste verjaardag is nog een vriendenboek samengesteld, onder een titel die hijzelf suggereerde: 'En wat moet? En wat is nodig?'. Als je wilt samenvatten wat zijn boodschap

is kom je uit bij een filosofie van de eindigheid. Mensen zijn gewoon sterfelijk, je leert dat best te aanvaarden. Boehm was al een tijd zo goed als blind. Toen een journalist hem eens vroeg of hij het dan niet erg vond dat hij niet meer kon lezen, antwoordde hij iets in de aard van: wat zou dat? Ik lees al mijn hele leven boeken, als ik nu nog niet voldoende zou gelezen hebben ...

© Rudolf Boehm

© Shutterstock

Een Vlaamse canon of een Vlaams kanon?

Het begrip “identiteit” is de laatste tijd niet meer uit het politieke debat weg te denken. In deze bijdrage gaan we dieper op het begrip in. Wat betekent “identiteit” eigenlijk? Waarom komt een identiteitspolitiek nu opduiken? Waarom maakt de rechterzijde van het politieke spectrum daar gebruik van?

Bij de laatste parlementaire verkiezingen beroerde de identiteit van het “eigen” volk in Vlaanderen terug de gemoederen. Het zorgde voor een Gordiaanse knoop in het samenstellen van een regering. De informateur voor de Vlaamse regering kwam met een startnota op de proppen die als springplank moest dienen om tot een regeerakkoord voor een nieuwe Vlaamse regering te komen. In die nota wordt een Vlaamse canon vermeld die een Vlaamse identiteit zou moeten vastleggen. Met de eerdere beschouwingen over het begrip “identiteit” krijgen we een beter inzicht

waarom dergelijke canon binnen de huidige tijdsgeest past. Of de krijtlijnen van de voorgestelde canon binnen de tijdsgeest passen is een ander paar mouwen.

Identiteit

In het begrip “identiteit” zit een duidelijke tegenstrijdigheid ingeweven. Mijn eigen identiteit maakt dat ik mij van de anderen kan onderscheiden. Met mijn identiteitskaart kan ik mij identificeren (zich onderscheiden, het verschil maken met de andere) van de rest van de bevolking. Mijn identiteit maakt mij uniek.

Aan de andere kant kan een identiteit ook slaan op dat wat we gemeenschappelijk met anderen delen – wat ons niet uniek maakt. Wie zich vrijzinnig noemt, meet zich een vrijzinnige identiteit aan. De vrijzinnigen delen met elkaar enkele gemeenschappelijke kenmerken. Mijn Belgische identiteitskaart bezorgt me een Belgische identiteit – de identiteit van de Belgen. In het buitenland zal ik door mijn taalgebruik een buitenlandse, vreemde identiteit krijgen. Zelfs in Vlaanderen krijgen mensen door het spreken van de plaatselijke taal of het hebben

van een accent een andere identiteit (bv. West-Vlaming).

Identiteit kan dus verwijzen naar datgene wat je uniek maakt (bv. Ik zelf ben een aardige, ruimdenkende – en weet ik nog veel – man, die interesse heeft in zus en zo, enz.). Het kan ook verwijzen naar gelijkenissen, naar dat wat ons niet uniek maakt, ons niet onderscheidt van de anderen. Identiteit kan dus slaan op gemeenschappelijk kenmerk, het kenmerk van een groep; met andere woorden, de identiteit van een groep.

Het begrip “identiteit” dekt dus verschillende ladingen: mijn unieke zelf-identiteit (ipse-identiteit) of mijn kenmerken, voorkeuren die ik deel met anderen (idem-identiteit).

Noch links, noch rechts

Het thema “identiteit” wordt zowel door links of rechts gebruikt om een politiek verhaal aan de burger over te brengen. Voor links werd de identiteitsstrijd gevoerd uit naam van gemarginaliseerde of onderdrukte groepen: arbeiders, vrouwen, zwarten, homoseksuelen, migranten, ... Een rechtse politiek gebruikt dan weer het begrip “identiteit” als een verdedigingsmiddel om “het volk” te behoeden tegen moreel en cultureel verval. De opkomst van een populistisch nationalisme en de politisering van de islam zijn daar treffende voorbeelden van.

Het aanmeten van een nationalistische identiteit is geen rechtse exclusiviteit. In Frankrijk fulmineerde de socialistische partij begin de jaren 70 tegen de culturele kolonisatie door de Amerikaanse filmwereld. Aan de andere kant, waar vroeger de rechten van de mens het strijdwapen bij voorkeur van de linkerzijde was, worden ze nu volop door de rechterzijde in stelling gebracht tegen vermeende dreiging van de islamisering van “de christelijke wereld”. In Frankrijk wordt zelfs de *laïcité* in stelling gebracht om de “christelijke” samenleving voor verder verval door de islam te behoeden. Ook in Vlaanderen wordt het begrip “scheiding kerk en staat” nu volop door de rechterzijde als vlammend zwaard gebruikt.

Idem-identiteit

De eigen persoonlijkheid van de mensen wordt vaak bepaald door hun relaties met anderen en daarom ook door de normen en waarden van die anderen. Het gevoel bij een groep te horen zorgt voor engagement en inzet. De groep zorgt voor

herkenning – de normen en waarden van de groep spreken aan. De aanvaarding in de groep zorgt dan op zijn beurt voor erkenning en waardering. De identiteit van de groep kan een positieve weerslag hebben op de zelf-identiteit.

Het onderverdelen in groepsidentiteiten (de kenmerken van een groep) kan aan de ene kant zorgen voor aanvaarding (hoort bij de groep), aan de andere kant voor wantrouwen of uitsluiting (hoort niet tot de groep). Het laat de mensen toe om snel te categoriseren (in vakjes plaatsen, een stempel drukken op), maar leidt door zijn simplisme al snel tot vooroordelen en veralgemeningen.

Een identiteitspolitiek bespeelt dergelijke groeps-identiteit. Vaak gaat het over een geïdealiseerde groep met een opgehemeld historisch verleden. Het plaatje ziet er dan als het volgt uit: Vertel de burgers dat ze verraden zijn geworden of niet gerespecteerd worden door het bestaande “systeem”. Schep daarbij een idyllisch beeld van een belangrijke gemeenschap die prestige uitstraalt. Maak de burgers wijs dat wie deel van die samenleving zal uitmaken ook in zijn grootsheid zal delen. Het is een tover-recept dat bij onzekerheid over de eigen identiteit (de identiteitscrisis) aardig zal aanslaan.

Het begrip identiteit kan gebruikt worden om mensen te verbinden, maar ook om mensen uit te sluiten, om verdeeldheid te zaaien.

De identiteitscrisis

We ervaren onze eigen identiteit altijd het meest wanneer we in contact komen met mensen of groepen die met onze identiteit een contrast vormen. Een typisch voorbeeld is de “botsing” met de vreemde culturen van de immigranten. De toegenomen bewustwording van de eigen iden-

titeit(-en) kan zorgen voor een bevestiging van de identiteit of kan leiden tot het in vraag stellen ervan – de identiteitscrisis.

Het wangedrag binnen een bepaalde groep (bv. de pedofilie-schandalen binnen de kerk, immoreel gedrag van politici) leidt eveneens tot bedoelde identiteitscrisis. Kan ik mij nog langer met die groep identificeren (verbinden)? Het blijven vasthouden aan achterhaalde waarden en normen – het achter hollen op een nieuwe tijdsgeslacht – zorgt dat individuen zich niet langer kunnen vereenzelvigen met de identiteit van de bedoelde groep. Het laat zien dat “identiteit” een tijdelijk gegeven is, die zich al gelang de omstandigheden kan veranderen of aanpassen.

Veranderingen in de samenleving zorgen voor verwarring van de identiteit en werken dus identiteitscrisis in de hand. Onze maatschappij wordt vandaag de dag gekenmerkt door voortdurende veranderingen. Modernisering staat nu eenmaal voor verandering, het scheppen van nieuwe uitdagingen en het oplossen van problemen die deze veroorzaken. De gewijzigde inzichten in normen en waarden, de toenemende ongelijkheid, de ecologische crisissen, de klimaatverandering, de migratie-problematiek, de sneltrein van de digitalisering van de samenleving, de nieuwsmanipulatie, ... zorgen er voor dat het individu zijn plaats in de samenleving niet meer vindt. De identiteit wordt voortdurend in vraag gesteld.

Erkenning

Het is een algemeen aspect van de menselijke persoonlijkheid dat ze naar erkenning, waardering hunkert. In een samenleving waar het individualisme als het hoogste na te streven goed wordt geproclameerd, ziet de burger zich alleen komen te staan in de ontplooiing van zijn identiteit. De snelle maatschappelijke veranderingen en

© Shutterstock

het ontbreken van een duidelijk zichtbaar collectief waarden of normensysteem (bv. een godsdienst) zorgen voor onzekerheid en vervreemding. Het gevoel van miskening, niet gewaardeerd te worden zorgt voor een zoeken naar een collectieve identiteit, waarin het individu terug erkenning en waardering zal vinden. In de geborgenheid van de collectieve identiteit vindt het individu zichzelf terug en komt er tot rust. Het wordt een veilige haven die bescherming biedt tegen de vreemde, schijnbaar vijandige samenleving. In die optiek is het niet verwonderlijk dat nationalisme of politiek gestuurde godsdiensten een gemakkelijke uitweg naar erkenning en waardering worden.

Het linkse communicatie-probleem

Een linkse politiek bewaakt in het bijzonder de gelijkberechtiging van de burgers. In de meeste democratische samenlevingen beschikt een meerderheid van de mensen over gelijke rechten en zijn er voldoende kansen of mogelijkheden om comfortabel te leven. We mogen stellen dat een meerderheid van de bevolking het redelijk goed stelt of aan zijn trekken komt. Dat is grosso modo de doelstelling van een democratie.

Een minderheid wordt onrechtmatig behandeld of krijgt minder kansen. Een politiek die zal proberen dergelijke noden te milderen of dergelijk onrecht aan te kaarten, zal moeten proberen zijn verhaal aan een meerderheid te verkopen. Dat zou eigenlijk geen probleem mogen zijn, want ook de meerderheid heeft er baat bij heeft dat iedereen gelijke kansen en rechten heeft of krijgt. Het idee dat iedereen gelijke kansen en rechten moet hebben is algemeen gesproken goed verkoopbaar, toch steekt er een addertje onder het gras.

De meerderheid van de bevolking heeft zich de identiteit van de gemiddelde

burger eigen gemaakt. Een minderheidsgroep heeft nog geen gelijke rechten verworven, wordt onderdrukt. Indien de rechten van de minderheidsgroep nu met die van de gemiddelde burger gelijkgeschakeld worden, dan ontstaat de indruk dat de minderheidsgroep meer rechten heeft gekregen. Dat is een rekenkundige indruk. De minderheidsgroep krijgt niet meer rechten, maar gelijke rechten.

De linkse politieke communicatie weet die rekenkundige indruk over het algemeen niet goed uit de weg te gaan. Een meerderheid van de bevolking krijgt dan de verkeerde indruk dat een minderheidsgroep over meer rechten gaat beschikken, daar waar men eigenlijk maar gelijke rechten verworven heeft. Je hoort vaak zeggen “migranten, moslims, enz. hebben meer rechten”. Dergelijke perceptie wordt door bedoelde rekenkundige indruk gewekt. Er komt een idee van bevoordeling bovendrijven. Het gemiddelde individu voelt zich verraden, in steek gelaten en miskent (niet erkent). Dergelijk “onrecht” zal een ideale voedingsbodem zijn om onverdraagzaamheid en nationalisme te laten groeien. Een goede communicatie kan dergelijk “onrecht” uit de wereld helpen op voorwaarde dat ze duidelijk en vooraf gevoerd wordt.

Het belang van de taal

Een gemeenschappelijke taal is een voorwaarde om een sociaal leven mogelijk te maken. Met een gemeenschappelijke taal kunnen we betekenissen wederzijds gaan begrijpen en kunnen we waarden met elkaar gaan delen. Taal zal dus een belangrijke rol spelen in de identiteitsvorming. Het schept een collectieve identiteit waarin mensen met dezelfde moedertaal zich gemakkelijk kunnen in terugvinden. Dergelijke groepsidentiteit wordt vaak misbruikt door er culturele aspecten of zelfs nationalisme mee te verbinden. Gemeenschapsvorming kan slechts lukken als een gemeenschappelijke taal gesproken wordt. Het aanleren van de taal van de gast-gemeenschap moet daarom volop aangemoedigd worden.

De Vlaamse canon

In de startnota voor de Vlaamse regering wordt gesteld dat: “We verwachten dat onze rechten, plichten en vrijheden aanvaard maar ook toegepast worden in de dagelijkse omgang”. Het is vanzelfsprekend dat nieuwkomers kennis van het Belgisch rechtssysteem moet bijgebracht worden, dat hun rechten en plichten uitge-

legd moeten worden, dat hen wegwijz gemaakt wordt in de samenleving en dat hen de mogelijkheid geboden wordt om de plaatselijke taal aan te leren.

De nota stelt ook dat “Het inburgeringstraject legt daarom de nadruk op economische en maatschappelijke zelfredzaamheid, de snelle verwerving van de Nederlandse taal en het zich eigen maken van de gedeelde normen en waarden van de publieke Vlaamse cultuur”. Op het laatste punt gaat deze stelling recht tegen Artikel 9 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens in: “Een ieder heeft het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst, ...”. Men mag geen burgers of nieuwkomers verplichten bepaalde culturele waarden aan te nemen. De rechten en de plichten worden door de wet omschreven en dat houdt in ieder geval de vrijheid van mening en culturele waarden in. Zelfs het opdringen van een levensbeschouwelijke neutraliteit kan volgens deze Europese richtlijn niet.

De intenties van de startnota gaan dus tegen de EVRM in. We zouden daaruit kunnen afleiden dat “de gedeelde normen en waarden van de publieke Vlaamse cultuur” niet conform aan de EVRM zijn. Mogen we ons binnenkort dan verwachten aan een beleid dat de EVRM en dus onze rechten in vraag gaat stellen?

De nota maakt melding van een Vlaamse canon, een soort blauwdruk hoe een Vlaamse identiteit er uitziet. Blijkbaar gaat men in het verleden gaan kijken hoe vroeger die Vlaamse identiteit er uit zag. Die vermeende identiteit heeft nooit bestaan. Niet getreurd, bij gebrek aan deze, zal er één ontworpen worden. Met de nodige retoriek zal een roemruchtig verleden geschapen worden waarin fiere, trotse, dappere, hardwerkende, eerlijke, gastvrije Vlamingen geprojecteerd zullen worden. Het utopische beeld zal natuurlijk schrijnend botsen met de werkelijkheid van vandaag. Dat is nu juist de achterliggende gedachte. Het contrast van de rauwe werkelijkheid van vandaag met de geschapen utopie leent zich uitstekend voor het zoeken van een zondebok. Het zullen de nieuwkomers zijn die dat schone beeld met andere waarden bezoedeld hebben, beter nog, hebben zwart gemaakt. De Vlaamse canon zal het wapen zijn om alle nieuwkomers van hun rechten en waarden te ontdoen.

**UITNODIGING
BOEKVOORSTELLING/
SIGNEERSESSEIE**

**ZONDAG 1 DECEMBER OM 11U
VRIJZINNIG CENTRUM MOZAIËK**

Deze bundel combineert illustraties met verzen op rijm. Die gaan van vrolijk naar hilar tot melancholisch, van pertinent gek tot verbeterd zelfkritisch. Dit kleinood behandelt relaties, de teloorgang van de natuur, het verouderingsproces, de ratrace, sociale ongelijkheid... om het even welk onderwerp dat de moderne mens weleens durft te overdenken. Hier worden al deze gedachten wijs en ludiek gevat in slechts vier regels. Dat bespaart de pickeraars onder ons heel wat tijd.

Wim Bruynooghe, Johnny Bekaert en het Vrijzinnig centrum Mozaïek willen graag samen met u het glas heffen op de nieuwe bundel vol lichtvoetige levenswijsheden. De beide auteurs zullen aanwezig zijn en welwillend hun nieuwe boek signeren. Wij hopen u te verwelkomen op zondag 1 december 2019 vanaf 11u in het Vrijzinnig centrum Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk.

Macho-missenars durven bijen als hun lief hun lusten wekt.
-Schattebont- is dus in fette vegetarisch niet correct.

Ik wou dat jij een brieftnaam had met goet geveerde balken.
Dan kon ik stratter in stad mijn allerliefste rullen.

Mozaïek
HUMANISTISCH
VERBOND

MAG IK U EVEN HET HUMANISTISCH VERBOND KORTRIJK VOORSTELLEN?

In Kortrijk bieden we een heel uitgebreid programma:

- Maandelijks houden we Samenspraak, een licht filosofische babbel. Een 12-15 personen komen samen en wisselen ideeën uit over een aantal maatschappelijke issues. Gisteren spraken we over 'is het Leven Zinvol' en wat is 'gelukkig zijn'? inl. Jean Claude Staels jc.staels@hotmail.com
- Regelmatig houden we ontmoetingsmomenten op zondagnamiddag: een moment waarbij mensen elkaar kunnen ontmoeten met een kopje koffie of thee, met een stukje taart. En een kinderhoek is er ook voorzien.
- En de 7e dag is er het Woord: ook op zondag. We ontvangen dan mensen die iets te zeggen hebben in verband met 'het woord'. Poëzie, theater, een engagement voorstellen, een verhaal doen ... allemaal mensen uit de regio die iets te zeggen hebben. Op 01/12/2019 hebben we in deze serie een boekvoorstelling van Wim Bruynooghe: lichte poëzie in 4 lijnen, geïllustreerd door de cartoons van Johnny Bekaert.
- In 2020 werken we weer samen met Memento, het festival van het woord. Opnieuw bieden we onze locatie en medewerking aan de Stadsbibliotheek en boekhandel Theoria. Maar ook nog heel wat andere organisaties.
- En dan zijn er uiteraard nog een aantal voordrachten. Die worden dan ook georganiseerd in functie van nieuws of andere gelegenheden. Voor 2020 hebben we voorlopig al een lezing van dr. Devroey over mythes, waarheden en achtergronden in de medische wereld. Een tweede lezing die we in petto hebben gaat over 'Hekserij'. Dit door de eeuwen en wereld heen.

- Maar de boog moet niet altijd gespannen staan: in de zomerperiode doen we meestal een daguitstap. Hier gaan we een museum bezoeken of doen we een stads- of parkwandeling. Ook weer in functie van de ontmoeting tussen mensen.

U ziet dat we een gevarieerd programma hebben waar u zeker uw ding zult kunnen vinden. HV Kortrijk werkt ook intens mee aan de jaarlijkse plantjesactie van Kom op tegen Kanker in Kortrijk en straks ook met de acties rond de Warmste Week met Vrijzinnig Kortrijk. Er zijn ook verschillende samenwerkingen met andere vrijzinnige verenigingen in de omgeving. Dus willen we ook op maatschappelijk vlak ons steentje bijdragen naar een betere wereld om ons heen

Onze activiteiten worden aangekondigd in Zoeklicht, het 2-maandelijks tijdschrift van de vrijzinnige gemeenschap in zuid-West-Vlaanderen. Als u lid bent van HV Kortrijk krijgt u deze uitgave gratis in de bus. Naast Zoeklicht krijgt u ook 'Het Vrije Woord' met het nieuws over de vrijzinnigheid in Vlaanderen en de wereld.

Lid worden van HV gebeurt door 15.00€ over te schrijven op de ledenrekening van HV nationaal: BE98 0017 2195 3393. Vermeld daarbij dat u de afdeling '860 HV Kortrijk' steunt.

Met dank en tot binnenkort

Filiep Vande Wiele, vz
En het HV Kortrijk-team

EEN EVOLUTIONAIRE KIJK OP PARTNER- VOORKEUR EN SEKSUALITEIT

DINSDAG 19 NOVEMBER 2019

SPREKER: DR. GRIET VANDERMASSEN (UGENT)

Wat zoeken beide seksen in elkaar en waarom? Waarom doen vrouwen minstens evenveel aan slutshaming als mannen? Waarom staan veel vrouwen die de seksuele revolutie meemaakten, daar dubbelzinnig of zelfs negatief tegenover? Waarom is er aan Amerikaanse universiteitscampussen momenteel sprake van een 'hookupcultuur', met vrouwen die even gretig aan losse seks lijken te doen als mannen? Zijn er dan toch geen genderverschillen in seksualiteit? En waarom botst het seksueel zo vaak tussen de seksen, met seksuele agressie als extreme uitingsvorm?

Tijdstip: 20u

Locatie: VC Poincaré – J. Stormestraat 131/18, 8790 Waregem

Inkom: 5 euro per avond

'VAN CHOCOLADE WORD JE SLIMMER' EN ANDERE GEZONDHEIDSMYTHES DOORPRIKT

DINSDAG 17 DECEMBER 2019

SPREKER: MARTINE GOOSSENS
– STAFMEDEWERKER CEBAM VZW
(CENTRE FOR EVIDENCE-BASED MEDICINE)

Uren in de file gestaan? Fijnstof verkort je leven. Gebruik jij al jarenlang dagelijks een mobieltje? Hersenkanker loert om de hoek. Weer een boterham met choco op? Je kreeg ongemerkt een dosis palmolie binnen: niet goed voor hart en bloedvaten!... Laat je geheugen je in de steek? Vul dagelijks een sudoku in... Word jij ook zo moe van al die gezondheidsberichtjes? Welke adviezen moeten we nog ernstig nemen? Wat is waan en wat is wetenschap? En vooral, hoe maak je het onderscheid?

Tijdstip: 20u

Locatie: VC Poincaré – J. Stormestraat 131/18, 8790 Waregem

Inkom: 5 euro per avond

CREATIEF MET CORRY

ZONDAG 24 NOVEMBER 2019

EINDEJAARSDECORATIE & KERSTKAARTEN

We gaan te werk met allerlei natuurlijke materialen om onze eigen eindejaarsdecoratie te maken. We geven het geheel een eigen touch door er iets apart aan toe te voegen. Kerstkaarten maken is een alternatief voor wie niet over groene vingers beschikt.

Tijdstip: van 10u30 tot 13u

Locatie: VC Poincaré Waregem

Inschrijven via creametcorry@gmail.com

ONS WELBEVINDEN IN DE HUIDIGE MAATSCHAPPIJ

DONDERDAG 6 FEBRUARI 2020

PROF. DR. PAUL VERHAEGHE (UGENT)

Maatschappelijke veranderingen hebben gezorgd voor een veranderd ik-gevoel. Wie we zijn wordt zoals steeds bepaald door de context waarin we leven. Die context bepaalt momenteel: wie geen succes heeft, zal ziek zijn. Die dwang tot succes en geluk blijkt een keerzijde te hebben. Het leidt tot verlies van zelfbesef en welbevinden, tot desoriëntatie en vertwijfeling. De mens is daardoor eenzaamder dan ooit. De liefde is moeilijker te bereiken en betekenisvol leven is diepgaand problematisch geworden. Mensen komen met andere psychische klachten bij de psychiater dan voorheen. Vanuit zijn klinische ervaring als psychotherapeut laat prof. Verhaeghe zien hoezeer de veranderde maatschappij doorwerkt in de hedendaagse individuele psychische problemen. Sinds 2000 gaat zijn belangstelling vooral uit naar de invloed van maatschappelijke veranderingen en verhoudingen op psychologische en psychiatrische moeilijkheden. De titel van zijn boek *De neoliberale waanzin: flexibel, efficiënt en ... gestoord* (2012) vat zijn bevindingen goed samen.

Prof. Paul Verhaeghe is klinisch psycholoog en psychoanalyticus. Hij is hoogleraar aan UGent en is internationaal erkend als Freud- en Lacan-kenner. Met zijn boek *Liefde in tijden van eenzaamheid* (1998), een kritische analyse van de hedendaagse verhoudingen tussen man en vrouw, brak hij door naar het grote publiek. Het boek werd in 8 talen vertaald. Sindsdien is hij een veelgevraagd spreker, ook op tv en de sociale media. Op YouTube zijn meerdere lezingen beschikbaar. Van het volgende boek *Het einde van de psychotherapie* (2009) werden meer dan 12.000 exemplaren verkocht. Ook zijn recente trilogie, *Identiteit* (2012), *Autoriteit* (2015) en *Intimiteit* (2018) kent een uitzonderlijk succes.

Tijdstip: 20u00 tot 22u30

Locatie: CC De Schakel Oranje zaal

Toegang: 7 €/lezing, 15 € voor 3, HWW-leden gratis tickets via CC De Schakel online of telefonisch, behalve HWW-leden aan de ingang

KLIMAATVERANDERING EN ECONOMIE

DINSDAG 25 FEBRUARI 2020

LUDO DE WITTE

Sinds het rapport van De Club van Rome Grenzen aan de groei (1972) komen meer en meer wetenschappers tot het besluit dat de mens zijn milieu aan het afbreken is, o.a. door de hoge ontginning en het veelvuldig gebruik van fossiele brandstoffen vanaf de industriële revolutie. Sinds kort is, o.m. door de acties van de jeugd, de klimaatverandering niet meer uit de media en de maatschappelijke debatten weg te denken.

Ludo De Witte is de gekende pleitbezorger van het ecosocialisme. In zijn ophefmakend boek *Als de laatste boom geveld is, eten we ons geld op: het kapitalisme versus de aarde* (2017) analyseert hij niet enkel deze rooibouw maar gaat vooral op zoek naar politiek-economische oplossingen. Hij fileert daarbij voorgestelde alternatieven als de korteketenlandbouw, het transitiedenken en het individualistische en sociaal ecologisme en besluit dat het ecosocialisme geen optelsom van ecologisme-oude-stijl en de traditionele sociaaldemocratie kan zijn. Hij bewijst daarbij dat existentiële crisissen zoals de klimaatverandering een totaalaanpak vereisen. Door zijn focus op een politieke ecologie als alternatief knoopt hij opnieuw aan bij de fundamentele vragen over mens, samenleving en natuur in een humanistisch, radicaal-democratische geest. Op die manier zal de avond niet enkel overtuigende feiten geven van de klimaatwijziging en haar gevolgen, maar nog meer op zoek gaan naar het antwoord op de vraag wat we er kunnen aan doen.

Socioloog en publicist Ludo De Witte werd bekend met zijn ophefmakende studie over de moord op de eerste Congolese premier Patrice Lumumba en de medeplichtigheid van de leidende Belgische kringen. Die leidde tot de instelling van een parlementaire onderzoekscommissie over de Belgische betrokkenheid in december 1999. Sindsdien publiceerde hij een vervolg met *Huurlingen, geheim agenten en diplomaten* (2014) en over andere maatschappelijke vraagstukken zoals ethnocentrisme en islamfobie met *Wie is bang voor moslims?* (2004).

Tijdstip: 20u00 tot 22u30

Locatie: CC De Schakel Oranje zaal

Toegang: 7 €/lezing, 15 € voor 3, HWW-leden gratis tickets via CC De Schakel online of telefonisch, behalve HWW-leden aan de ingang

De reeks "Hedendaagse Filosofie en Wetenschap" is een samenwerking tussen het Humanistisch Verbond Waregem, CC De Schakel en De Standaard Boekhandel Waregem (logo's)

KWALITEIT, KENNIS EN EMOTIE: DE POLITIEKE BESLUITVORMING VAN DE 21STE EEUW"

DINSDAG 31 MAART 2020

PROF. DR. KAREN CELIS (VUB)

Het vertrouwen in de politiek daalt zienderogen. Bijna 60% van de Belgen wantrouwt politieke partijen en politici, en amper de helft van de bevolking vertrouwt het federale parlement. Burgers haken massaal af van de politiek. Ze zijn boos, verbitterd en angstig. Ze stellen de kwaliteiten en capaciteit van onze politici om hen goed te vertegenwoordigen ernstig - en steeds luider - in vraag. Vertrouwen in de democratische instellingen en haar bewoners zijn evenwel het noodzakelijke cement in een democratie - het gaat dus niet de goede kant uit. De ellenlange formatiegesprekken voor het vormen van regeringen, het gekibbel om 'de postjes' en de polariserende toon van het politieke debat zijn bovendien allicht niet behulpzaam om het vertrouwen van de burger weer te herstellen, om het voorzichtig uit te drukken.

Karen Celis tracht echter verder te gaan dan de schade op te meten en kritiek te formuleren. Zij stelt zich de vraag hoe het anders en beter kan. Hoe kunnen we de kwaliteit en capaciteit van onze politici en politieke instellingen verhogen? En wat verstaan we eigenlijk onder 'kwaliteit' en 'capaciteit'? Heeft het te maken met de kennis van onze politici over de burger en/of hun kunde om te besturen? En wat dan met emoties zoals wantrouwen, apathie en boosheid? Volstaan slimme en kundige politici om die negatieve gevoelens ten aanzien van onze democratie om te keren?

Prof. dr. Karen Celis is onderzoeksprofessor Politicologie verbonden aan de vakgroep Politieke Wetenschappen aan de VUB en als dusdanig door radio en andere media gevraagd naar haar analyse van de jongste verkiezingsresultaten. Zij is tevens co-directeur onderzoek van RHEA, het expertisecentrum voor gender, diversiteit en intersectionaliteit. Ze verricht theoretisch en empirisch kwalitatief en comparatief onderzoek naar politieke vertegenwoordiging van groepen (vrouwen, etnische minderheden, klasse, holebi's en leeftijdsgroepen), gelijkekansenbeleid en feminisme.

Tijdstip: 20u00 tot 22u30

Locatie: CC De Schakel Oranje zaal

Toegang: 7 €/lezing, 15 € voor 3, HWW-leden gratis tickets via CC De Schakel online of telefonisch, behalve HWW-leden aan de ingang

De reeks "Hedendaagse Filosofie en Wetenschap" is een samenwerking tussen het Humanistisch Verbond Waregem, CC De Schakel en De Standaard Boekhandel Waregem (logo's)

DEBATWEDSTRIJD 2020

Debatteer je mee?
Een voorsmaakje van de stellingen:

GEEF DIVERSITEIT EEN KANS

Het prijzengeld voor mannelijke en vrouwelijke sporters moet gelijk getrokken worden

GROEN ACHTER DE OREN

De klimaatmarsen hebben hun doel bereikt

Hasselt
1 februari 2020
@ Vrijzinnig Punt Hasselt
Albrecht Rodenbachstraat 18

Kortrijk
15 februari 2020
@ VC Mozaïek
Overleiestraat 15A

Brussel
14 maart 2020
@ Muntpunt
Munt 6

Antwerpen
8 februari 2020
@ AP Antwerpen
Meistraat 5

Gent
7 maart 2020
@ Geuzenhuis
Kantienberg 9

**De winnaars uit elke
voorrunde stoten door
naar de finale in het
Vlaams Parlement**

FINALE: ZATERDAG 21 MAART 2020 VLAAMS PARLEMENT BRUSSEL

